

Till

Förbundsstyrelsen

Årsredovisning 2012**Bakgrund**

Årsredovisningen 2012 redovisar ett stort underskott på -8,8 Mkr. Underskottet har uppkommit på grund av minskade vattenintäkter som i sin tur har att göra med väderläget främst under våren 2012. En annan orsak är högre pensionskostnader än beräknat samt högre personalkostnader som dock i viss mån kompenseras av högre intäkter.

De finansiella målen för verksamheten har inte uppnåtts medan de verksamhetsmässiga målen i stort sett uppfyllts.

Inför kommande verksamhetsår har vattenavgiften höjts för att täcka det uppkomna underskottet och de stigande verksamhetskostnaderna.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår förbundsstyrelsen

att fastställa 2012 års resultaträkning och balansräkning**att** överföra oförbrukade investeringsmedel uppgående till 243 148 tkr till 2013 års investeringar samt**att** i övrigt godkänna årsredovisningen för verksamhetsåret 2012

2013-04-10

Norrvatten

Hans Håkansson
VDTord Andersson
Administrativ chef**Bilaga**

Årsredovisning 2012

Årsredovisning 2012

Kommunalförbundet Norrvatten

2013-04-10

Innehållsförteckning

1. Vår vision och vad vi gör	3
2. VD har ordet	3
3. Artikel om Norrvattens utvecklingsarbete	5
4. Året i sammandrag	5
5. Måluppföljning	12
6. Miljöredovisning	15
7. Benchmarking – ett sätt att jämföra verksamheter	16
8. Ordföranden har ordet	19
9. Förvaltningsberättelse	20
9.1. Ägarförhållanden och organisation	20
9.2. Viktiga händelser under året samt måluppfyllelse	22
9.3. Resultat och finansiell ställning	22
9.4. Intäkter	23
9.5. Driftkostnader	25
9.6. Personal	25
9.7. Kapitalkostnader	27
9.8. Affärsdrivande verksamheter	27
9.9. Investeringar	28
9.10. Balanskravsresultat	29
9.11. Styrelsens förslag till beslut	30
9.12. Resultaträkning	31
9.13. Balansräkning	32
9.14. Finansieringsanalys	33
9.15. Noter till Resultaträkning, Balansräkning och Finansieringsanalys	34
9.16. Medlemskommunernas andelstal i förbundets tillgångar och skulder	38
9.17. Driftredovisning – Budgetuppföljning	39
9.18. Investeringsredovisning	40
9.19. Statistik och nyckeltal 2008 – 2012	41
10. Från Mälaren till din kran	43

1. Vår vision och vad vi gör

Vår vision: En tillförlitlig och effektiv produktion och distribution av dricksvatten enligt kvalitetskrav idag och i framtiden.

Norrvatten producerar och distribuerar dricksvatten av hög kvalitet till mer än en halv miljon människor i 14 medlemskommuner i norra Storstockholm. Vi genomför även analyser av vattenprover i vårt ackrediterade laboratorium, samt erbjuder tjänster för läcksökning och vattenmätarservice. Vi är Sveriges fjärde största dricksvattenproducent.

2. VD har ordet

Norrvatten fortsätter att satsa för att skapa en säkrare dricksvattenförsörjning. Detta gör vi utifrån en tydlig strategi som också håller för morgondagens utmaningar.

Verksamhetsåret 2012 har inneburit många utmaningar. Det myckna regnandet påverkade tillrinningen till Mälaren med försämrat råvatten och därmed ökade behandlingskostnader som följd.

Regniga somrar också till stor nackdel för förbundets intäkter som i år blev 5 Mkr lägre än budgeterat. Det faktum att stora nederbörds mängder ger ökade driftskostnader samtidigt som vattenintäkterna minskar har under de senaste åren diskuterats och styrelsen har vid flera tillfällen också föreslagit en förändrad avgiftsmodell för att motverka detta. Denna gång var det nära att man nådde ända fram. Men, trots att samtliga representanter för medlemskommunerna i förbundets fullmäktige i full enighet godkände den nya taxekonstruktionen, stoppades förslaget i sista stund av några av ägarkommunerna.

Jag känner ändå stor tillförsikt inför framtiden. Kommunerna behöver alltid vatten. Det är därför vi under de senaste åren satsat strategiskt på att öka vår förmåga att producera dricksvatten av högsta kvalitet. Vi började vår strategiska resa med att investera i en kolfilter- och UV-anläggning 2002, följde upp med reservkraftanläggningen 2007 och därefter slamavvattningsanläggningen som togs i drift under 2010. I år har vi också satsat en hel del resurser på att öka säkerheten vid våra yttre anläggningar.

Nästa stora steg blir att hitta den mest optimala lösningen för att förbättra reservvattentillgången för våra medlemskommuner. Vi arbetar just nu med flera alternativ och man ska nog inte blunda för att ett framtida samarbete med Uppsala, med deras enorma grundvattentillgångar, skulle kunna vara den mest rationella lösningen.

Under detta år har verksamheten också påverkats av de många externa infrastrukturprojekt som pågår i regionen. Såväl SL som Trafikverket har projekt igång som berör vårt befintliga huvudledningsnät. Ofta krävs det ett omfattande ingenjörsarbete från vår sida i samband med

flyttning av befintliga ledningar för att det inte ska uppstå störningar i den ordinarie verksamheten.

Vi har under året också gjort en del investeringar i syfte att kunna utveckla affärerna kring våra tilläggstjänster. För att förstärka kundsamarbetet öppnade vi under året en ny modell för registrering av kommunernas vattenmätarbyten. Vi har även moderniserat instrumenten på vårt laboratorium.

Det samarbete som inleddes med Käppalaförbundet för några år sedan har också utvecklats vidare i en mycket positiv riktning.

Ur miljösynpunkt har Norrvatten överlag en mycket effektiv produktion. Vår produktionsanläggning tillhör de bästa i Europa och vi fortsätter våra strävanden efter att minska kemikalieanvändningen.

Vi arbetar också fokuserat kring frågor om energieffektivitet och från årsskiftet togs vårt första vindkraftverk i drift. Vi är numera självförsörjande på el till cirka 40 %.

Vi vill ta vår del av ansvaret för en bättre miljö och ska fortsätta förbättra den produktion vi har idag. Vi deltar också mycket aktivt i olika nationella samarbeten för att utveckla ny och miljöeffektivare produktionsteknik.

Men kanske allra viktigast; det dricksvatten vi producerar är världens viktigaste livsmedel och vårt sätt att framställa det bidrar på flera sätt till en bättre miljö.

Allt detta gör oss väl rustade för framtiden. Vi har en tydlig strategi för morgondagen.

Sundbyberg 2012-02-04

Hans Håkansson
VD, Norrvatten

3. Artikel om Norrvattens utvecklingsarbete

Kommer senare

4. Året i sammandrag

4.1.1. Blött år innebar låg produktion

Norrvattens dricksvattensproduktion år 2012 uppgick till drygt 43 miljoner kubikmeter. Detta var en minskning med 3,6 procent jämfört med föregående år. Produktionen skedde stabilt och samtliga lagstadgade kvalitetskrav uppfylldes. Positivt var också att 2012 blev ett år utan några omfattande läckor på huvudvattenledningen.

Det finns en direkt koppling mellan nederbörds mängden och Norrvattens produktion. Den relativt låga produktionsmängden förklaras av att 2012 blev det tredje nederbördsrikaste året någonsin i Stockholmsområdet. Den låga produktionen märktes också på vattenintäkterna som var 5 Mkr lägre än 2011.

Det faktum att en så stor del av intäkterna är svåra att påverka var en av huvudorsakerna till att Norrvatten påbörjade ett arbete med att förändra avgiftsmodellen. Förslaget, som antogs enhälligt av såväl förbundsstyrelse som förbundsfullmäktige, var att den helt rörliga modellen skulle ersättas med modell där 70 % utgjordes av en fast avgift och 30 % av en rörlig. Den nya modellen med tillhörande förbundsordningsändringar presenterades för samtliga medlemskommuners styrande organ utan att några invändningar framfördes. När medlemskommunerna slutgiltigt skulle godkänna förslaget valde dock två medlemskommuner att inte godkänna förändringarna. Beslutet blev istället att Norrvatten ska ta ett större grepp i denna fråga och genomföra en övergripande översyn av förbundsordningen. Förslag till ny förbundsordning ska presenteras hösten 2013.

När respektive medlemskommuns vattenförbrukning för 2011 summerades noterades en mycket stor ökning i Vallentuna. Detta föranledde en utredning, som Norrvatten genomfördes i samarbete med Roslagsvatten. Utredningen visade att ökningen berodde på en felaktigt monterad ledning och Norrvatten har därför under 2012 betalat tillbaka 870 000 kronor till Vallentuna kommun.

4.1.2. Nytt driftövervakningssystem

Ett nytt driftövervakningssystem driftsattes under året. Systemet används för övervakning av Norrvattens ledningsnät med tillhörande anläggningar och det är integrerat med det befintliga styrsystemet. Övervakningssystemet har utvecklats under ett antal år och är ett av Sveriges mest avancerade. Det förser Norrvatten med detaljerade data om allt från flöden och tryck på nätet till nivåer i vattenreservoarerna. Alla dessa data levereras till driftcentralen i realtid. Det nya driftövervakningssystemet har inneburit stora fördelar för Norrvatten.

Skiftingenjören som kör verket får värdefull information som hjälper honom eller henne att säkerställa optimerad drift. Det blir också lättare att identifiera skarvläckor och andra problem på nätet. Ytterligare en fördel är att Norrvatten nu kan förse medlemkommunerna med uppgifter om exakt förbrukning på kommunnivå.

En annan nyhet kopplad till driften handlade om Lunda och Rissne, de två pumpstationerna som förbinder Norrvattens och Stockholm Vattens ledningsnät med varandra. Pumpstationerna automatiserades under året och anpassades säkerhetsmässigt så att de kan övervakas och styras från respektive organisation oberoende av varandra. Denna möjlighet nyttjades vid ett flertal tillfällen under året i samband med underhållsarbeten nattetid på Görvälnverket då vattenproduktionen tillfälligt avbröts.

4.1.3. Egenproducerad energi

Den 1 januari 2013 tog Norrvatten sitt alldeles egna vindkraftverk i bruk. Verket uppfördes under året i en vindkraftspark på Fallåsberget i Ockelbo kommun där det har sällskap av nio andra verk, som bland annat ägs av medlemskommunerna Norrtälje, Upplands Väsby och Sigtuna. Målsättningen är att vindkraftverket ska producera el motsvarande 35–40 procent av Norrvattens totala energiförbrukning och de första uppgifterna visar att målet verkar uppnås.

De pumpar Norrvatten använder för att pumpa ut dricksvatten på ledningsnätet står för närmare 70 procent av Norrvattens totala energiförbrukning. Under 2012 påbörjades ett omfattande arbete med att ersätta tre av Norrvattens äldre dricksvattenspumpar med två varvtalsstyrda pumpar. De tre äldre pumparna levererades till Norrvatten i början av 50-talet och har alltså snurrat på i omkring 60 år. En stor fördel med de nya pumparna är att de är frekvensstyrda, vilket gör dem betydligt mer effektiva ur energisynpunkt.

Att byta dricksvattenspumparna är ett ingrepp som påverkar verkets centrala driftsfunktioner. Arbetet ställer alltså extra hög krav på att inget får gå fel. Många personer var inblandade och tack vare bra planering och goda arbetsinsatser kunde installationsarbetet genomföras utan några störningar. De nya pumparna tas i bruk i början av 2013.

4.1.4. Förbättrad dokumentation

Ett omfattande arbete har också genomförts för att se över och strukturera Norrvattens tekniska dokumentation. Det har bland annat handlat om att koppla ihop de två systemen Idus och C4. Idus är Norrvattens underhållssystem som används för att planera och dokumentera alla underhållsinsatser medan C4 kan liknas vid ett bibliotek för teknisk dokumentation, som till exempel innehåller ritningar och manualer. Sammankopplingen mellan Idus och C4 innebär att all relevant information går att hitta på en och samma plats, och man kan vara säker på vilken version som är den senaste. Detta underlättar både akut och planerat underhållsarbete. Det har blivit enklare att få fram information och därmed går det snabbare att sätta in rätt åtgärd, till exempel om en pump går söder.

Parallellt med arbetet med Idus och C4 infördes även ett nytt GIS-system, kallat VA-banken. Här finns hela Norrvattens ledningsnät dokumenterat på ett lättillgängligt sätt. Förutom för dokumentation, används systemet även som ett planerings- och arbetsverktyg och det inkluderar bland annat funktioner som problemlapportering, ritningsarkiv, spårning, rapporter och statistik.

4.1.5. Omfattande projekt i expansiv region

Att norra Storstockholm är inne i en expansiv fas märks tydligt på Norrvattens projekt- och utredningsavdelning. Flera större projekt kopplade till förorternas utbyggnad och tillhörande infrastrukturella förändringar pågick under 2012. I Solna gjordes till exempel en omläggning av cirka 260 meter stålrör i samband med utbyggnaden av Tvärbanan. I Sundbyberg passade Norrvatten på att göra ett materialbyte, från GAP till stål, i samband med omläggningen av 350 meter ledning i Hallonbergen. Norrvatten är också inblandat i utbyggnaden av Roslagsbanan, breddningen av Mäljarbanan, Förbifart Stockholm och ett flertal andra större projekt. Det sker även mer akuta insatser på ledningsnätet, som till exempel i Sigtuna där en akutomläggning av cirka 200 meter betongrör tvingades ske på grund av ett 20-tal skarvläckor.

Under året genomfördes en större ramavtalsupphandling av tekniska konsulter. Denna resulterade i att 19 olika konsulter inom sex teknikområden kontrakterades.

4.1.6. Norrtäljeprojektet fortskrider enligt plan

Norrvattens överlägset största projekt är den nya vattenledningen mellan Vallentuna och Norrtälje, som kommer att resultera i att en stor del av Norrtäljes kommuninvånare får sitt dricksvatten från Norrvatten. I Norrtälje förväntas en stor befolkningsökning och den nya lösningen säkerställer en mer långsiktig och uthållig dricksvattenförsörjning. För Norrvattens del finns det flera fördelar, bland annat att ledig kapacitet på Görvålverket tas tillvara och att de fasta produktionskostnaderna fördelas på flera abonnenter.

Projektet är indelat i fyra huvudetapper och en kompletterande femte etapp med en redundansledning för Österåker och Vaxholm. Under 2012 har arbetet framförallt fokuserats etapp 1 och etapp 4. Etapp 1 omfattar en 10,5 kilometer lång ledning mellan Frötuna och Sjöändan och i detta ingår bland annat sjöledningar i Länna Kyrksjö och Kyrksjön. Etapp 4 omfattar sträckan Vallentuna centrum – Brottby och denna etapp slutbesiktigades och godkändes under 2012.

Budgeten för de fyra huvudetapperna är cirka 500 miljoner kronor och för den femte cirka 70 miljoner kronor. Hela projektet ska vara klart sommaren 2015 och arbetet fortskrider i enlighet med såväl tidplan som budget.

4.1.7. Nya verktyg förenklar och ger ny insikt

Tillsammans med DHI påbörjade Norrvatten arbetet med att ta fram en omfattande hydraulisk modell, som i framtiden kommer att ligga till grund för det mesta Norrvatten företar sig på ledningsnätet. Denna kommer att ge Norrvatten helt ny insikt om hur arbeten på ledningsnätet påverkar dricksvattenförsörjningen. Det blir till exempel möjligt att simulera ett antal basscenarier för att få bättre grepp om hur nätet fungerar och samtidigt identifiera akilleshälar. Modellen kommer också att användas för beräkningar i samband med förstudier av nya projekt.

Norrvatten har också tagit fram en ny modell för beräkning och fördelning av vattenförbrukningen i respektive medlemskommun. Modellen heter QIS och genererar debiteringsunderlag för faktureringen.

4.1.8. Samarbete kring läckor

Norrvatten är en av deltagarna i 4S-gruppen som bildades under 2012 med syfte att hantera problemet med läckor vid skarvpunkter på större PE-ledningar. Detta är ett ökande problem och det finns en oro i branschen för vad detta ska innebära för framtiden. Gruppen namn anspelar på gruppens huvudsyften:

- Samla all erfarenhet av problem som uppstått med PE-installationer DN 400 och större.
- Starta en dialog med branschorganisationer.
- Sprida gruppens slutsatser till branschkollegor.
- Skapa utvecklingsprocesser hos producenterna

4.1.9. Noggrann kvalitetskontroll

I Norrvattens laboratorium genomförs kontroller av dricksvattnet för att säkerställa att det uppfyller de högt ställda kvalitetskraven från Livsmedelsverket. Vatten från hela vattenkedjan analyseras; från Görvålverket, via pumpstationer och vattentorn, till kommunernas ledningsnät och hos slutkonsument. Under 2012 analyserades närmare 3 000 prover. Ytterst få avvikelser noterades. Kvaliteten på Norrvattens dricksvatten är mycket hög.

Norrvattens laboratorium är ackrediterat av SWEDAC, vilket innebär att arbetet utförs opartiskt, korrekt och grundat på internationellt erkända standarder. Ackrediteringen omprövas var 16:e månad och då genomförs en noggrann revision av verksamheten. Detta skedde våren 2012 och den resulterade i att ackrediteringen förlängdes ytterligare 16 månader.

Laboratorieverksamheten utvecklas kontinuerligt. Under 2012 installerades bland annat en ny jonkromatograf för analyser av fluorid, klorid och sulfat. Dessutom genomfördes förbättringar kopplade till analyser av aluminium, koppar och actinomyceter (bakterier).

Laboratoriet fyller också en viktig funktion för det forsknings- och utvecklingsarbete som pågår på Görvålverket tack vare att nya reningstekniker snabbt kan analyseras på plats.

4.1.10. Nytt bokningssystem för mätarbyten

Förutom laboratorieanalyser erbjuder Norrvatten också tjänster kopplade till vattenmätare och läcksökning. Under 2012 slogs dessa två verksamheter ihop i syfte att uppnå synergieffekter och att utveckla nya tjänster i gränslandet mellan flödesmätning och läcksökning. Det handlar till exempel om att kunna genomföra en ny sorts mätningar på kommunernas ledningsnät, vilket kommer att erbjudas från 2013.

Norrvatten sköter om cirka 75 000 vattenmätare som är utplacerade i Norrvattens medlemskommuner. Två nya kommuner tillkom under 2012: Sundbyberg och Upplands-Bro. Vattenmätarna byts ut med jämna mellanrum, i genomsnitt cirka var tionde år. I somras lanserade Norrvatten ett nytt system för att hantera bokningar av dessa mätarbyten. Istället för ring och boka tid, kan kunderna nu göra detta själva via en modern webbportal som nås via Norrvatten.se. Systemet har hittills fungerat mycket bra och inneburit stora tidsbesparingar. En annan fördel är möjligheten för mätarteknikerna att föra in fältanteckningar direkt i det nya systemet via mobiltelefon.

4.1.11. Viktigt förhindra utsläpp

En viktig fråga för Norrvatten är att skydda vattentäkterna och förhindra utsläpp som kan påverka dricksvattenkvaliteten. Detta uppströmsarbete kan ta sig olika uttryck. Ett exempel var när Håbo kommun beviljades tillstånd från Länsstyrelsen i Uppsala län att bygga ut sitt reningsverk. Norrvatten överklagade då detta beslut till Mark- och Miljödomstolen med hänvisning till att Håbo kommuns utredning underskattar reningsverkets påverkan på Mälaren som dricksvattentäkt samt att utredningen inte seriöst har beaktat möjligheten att leda avloppsvattnet till Käppalaverket. Trots Norrvattens protester kvarstod dock beslutet om beviljat tillstånd.

Norrvatten agerade på motsvarande sätt för att förhindra utökad verksamhet vid Fortums värmeverk i Brista då detta skulle medföra utsläpp av renat rökgaskondensat i Mälaren. Denna fråga väckte även en del uppmärksamhet medialt och Norrvatten framförde sin ståndpunkt i både dagstidningar och lokal-TV.

Ytterligare ett exempel var Försvarmaktens ansökan om utökad verksamhet vid Veckholms skjutfält i Enköpings kommun. Norrvatten hade invändningar mot detta eftersom det skulle medföra en ökad tillförsel av metaller, explosivämnen och andra kemiska produkter till en potentiell ny reservvattentäkt i Upplands-Bro kommun. Beslut väntas under 2013.

4.1.12. Vägledning vid kris

I början av 2012 initierade Länsstyrelsen i Stockholm ett projekt för att pröva kontinuitetshantering som metod för fördjupad risk- och sårbarhetsanalys. Projektet kom att fokusera på dricksvattenförsörjningen och Norrvatten användes som fallstudie. Syftet var att förbättra hanteringen vid eventuella störningar. I projektet medverkade representanter för Norrvatten och sju av dess medlemskommuner: Danderyd, Norrtälje, Sollentuna, Vallentuna, Upplands-Bro, Upplands Väsby och Vaxholm.

Analysen visade att det fanns tydliga utvecklingsmöjligheter avseende informationshanteringen mellan Norrvatten, medlemskommunerna och allmänheten i samband en störning. En stor del av arbetet fokuserades därför på att förtydliga rutiner och att identifiera och formulera förbättringar. Detta arbete resulterade i en ny vägledning för informationshanteringen i samband med större läckor och andra incidenter som påverkar dricksvattenförsörjningen. Vägledningen klargör bland annat ansvarsfördelningen, informationskanaler och kontaktvägar samt rutiner i samband med en störning.

Hösten 2012 genomfördes en undersökning bland alla medarbetare gällande Norrvattens interninformation. Syftet var att ta reda på hur medarbetarna upplever de olika informationskanaler som finns och samtidigt få tips på konkreta förbättringsåtgärder. Undersökningen visade att interninformationen, generellt sett, fungerar väldigt bra.

4.1.13. Föreläsning i Korea

Det händer ofta att Norrvattens medarbetare anlitas som föreläsare vid olika seminarier och forum. Så även under 2012. Ett av dessa forum stack ut lite från mängden; IWA¹ World Water Congress & Exhibition där Norrvattens processingenjör Kristina Dahlberg var en av föreläsarna. Konferensen är en av branschen största mötesplatser och den här gången ägde den rum i Busan i Sydkorea. Närmare 5000 personer från världens alla hörn samlades för att utbyta erfarenheter och diskutera hållbara VA-lösningar. Kristina deltog i en workshop som handlade om brunfärgat ytvatten. På plats från Norrvatten fanns även VD, styrelseordförande och vice styrelseordförande.

Norrvatten medverkar också vid olika evenemang som arrangeras i medlemskommunerna. Under 2012 skedde detta bland annat i samband med Öppet hus på Sollentuna Energi, Expo Nordost i Täby, Nationaldagsfirandet i Sundbyberg och en kommundag i Sollentuna Centrum.

I september gjorde Chris Heister, landshövding i Stockholms län, ett studiebesök på Görvälnverket tillsammans med tre medarbetare från Länsstyrelsen. I samband med besöket diskuterades bland annat reservvattenfrågan, skyddet av Mälaren, Norrtäljeprojektet och skyddet av Norrvattens yttre anläggningar.

---

¹ IWA står för International Water Association

4.1.14. Effektivare ekonomisystem

Ett nytt ekonomisystem togs i bruk lagom till årsskiftet 2011-2012. Under hela 2012 har anpassningar genomförts främst avseende rapportering och löpande uppföljning. Samtliga rutiner för det dagliga arbetet i ekonomisystemet har uppdaterats tillsammans med rutiner för löpande avstämningar och periodbokslut. Bokslutet för 2012 kunde därigenom genomföras betydligt snabbare än tidigare år.

Norrvatten beslutade också om att införa en ny redovisningsperiod för delårsrapport. Tidigare har delårsbokslutet upprättats per den 31 augusti, men från och med 2013 kommer halvårsskiftet utgöra period för delårsbokslutet. Övergången till den nya redovisningsperiodiciteten medför ett stabilare delårsresultat eftersom sommarmånaderna med semestrar och låg aktivitet inte kommer att ingå i redovisningen av delårsresultatet.

Ett nytt systematiskt internkontrollprogram för administrativa rutiner började tillämpas för att löpande säkerställa en god intern kontroll. Styrelsen antog ett internkontrollreglemente där avrapporteringar av utförda internkontroller i enlighet med en årligen uppdaterad internkontrollplan ska utföras. Arbetet utförs både av medarbetare utan koppling till kontrollerade moment och externa granskare för speciellt känsliga eller sårbara rutiner. Under några års tid är det meningen att alla rutiner ska genomlysas i prioritetsordning efter en konsekvens- och sannolikhetsanalys avseende skaderisker.

4.1.15. Samordnad växelfunktion

Norrvatten har ett nära samarbete med Käppalaförbundet, som renar avloppsvattnet från många av Norrvattens medlemskommuner. En viktig del i detta är att samordna de administrativa rutinerna och detta inkluderar numera även växel- och receptionstjänster. Denna samordning har inneburit en ökad tillgänglighet och effektivitet, och även att viss registrering och registeruppdatering nu kan genomföras för båda organisationernas räkning i samband med receptions- och växelarbetet.

För att kunna utveckla lagenliga och effektiva dokumenthanteringssystem inom de bägge förbunden har ett omfattande kartläggningsarbete påbörjats som ska utmynna i en dokumenthanteringsplan och ett nytt ärendehanteringssystem för bägge organisationerna som idag arbetar med relativt komplexa och svårhanterliga system. Tanken är att kartläggningen ska lägga grunden för ett nytt klassificeringssystem avseende information som är både extern och intern.

4.1.16. Övergång från KFS till Pacta

Förbundsstyrelsen beslutade under året att byta arbetsgivareorganisation, från KFS till Pacta. Norrvattens medlemskap i Pacta börja gälla den 1 juli 2013. Bytet medför att nya kollektivavtal kommer att börja tillämpas efter förhandlingar med berörda fackförbund.

5. Måluppföljning

Norrvattens övergripande mål har delats upp i ett antal mätbara delmål och redovisas nedan tillsammans med en kommentar om måluppfyllelse.

Verksamhets- område	Övergripande mål	Mätbara delmål	Kommentar måluppfyllelse
Ekonomi	<i>Vår ekonomi ska vara i balans</i>	2 % av nettoomsättningen i positivt resultat	Ej uppnått.
		110 % självfinansieringsgrad i tioårscykler	Ej uppnått. 70,7 % exkl. Norrtälje
		Rapportsäkerhet – max 5 % resultatavvikelse mellan prognos och utfall. Differens i förhållande till omsättning.	Prognos -6,8 Mkr utfall blev -8,8 Mkr. -2 Mkr i förhållande till 144,3 Mkr i omsättning = 1,4 %. Målet uppnått.

De ekonomiska målen har som vi tidigare konstaterat inte uppfyllts på grund av försämrade försäljningsvolym och obudgeterade kostnader. I Förvaltningsberättelsen analyseras detta utförligare.

Kvalitet och tillgänglighet	<i>Ständigt leverera ett dricksvatten av hög kvalitet</i>	<p>Vi ska alltid uppfylla externa och interna kvalitetskrav på utgående dricksvatten</p> <p>Vid större akuta läckor på huvudledningsnätet ska identifiering och avstängning ha skett inom två timmar</p>	<p>Delvis uppnått. Alla externa kvalitetskrav är uppfyllda. 7 prov har dock inte uppfyllt de hårdare interna kvalitetskraven *)</p> <p>Uppnått. Inga större akuta läckor under året.</p>
Miljö	<i>Minska miljöbelastningen</i>	<p>Vi ska uppnå guld nivå i Järfälla kommuns miljödiplomeringsystem 2010</p> <p>Vi ska nå en miljömässigt hållbar avsättning för vattenverksslammet 2015</p>	<p>Uppnått redan 2010 och förlängt 2012.</p> <p>Under utveckling i samarbete med SLU.</p>
Effektivitet och vård av tillgångar	<i>Använda tillgängliga resurser på ett optimalt sätt</i>	<p>Genomföra minst fem förbättringsåtgärder per avdelning och år</p> <p>Alla avslutade projekt ska ha genomförts inom fastställd tidsplan och budget</p>	<p>Uppnått.</p> <p>Ej uppnått. Arbete bedrivs för att genomföra en ny projektmodell</p>
Personal och organisation	<i>Kompetenta och nöjda medarbetare</i>	<p>Vår personal ska trivas med Norrvatten som arbetsgivare</p> <p>Inga arbetsplatsolyckor</p> <p>Korttidsfrånvaro under 3 % av</p>	<p>Uppnått enligt senaste personalenkäten.</p> <p>Uppnått</p> <p>Uppnått. Utfall 2,0 %.</p>

Utveckling	<i>Kunna hantera framtida möjligheter och risker</i>	<p>sammanlagd nettoarbetstid</p> <p>Vi ska initiera och delta i olika utvecklingsprojekt inom våra kompetensområden</p> <p>Vi ska utveckla tjänstekoncept för den affärsdrivande verksamheten</p>	<p>Uppnått inom samtliga verksamhetsområden.</p> <p>Uppnått. Vi har erhållit fler tilläggstjänster till befintliga avtal</p>
------------	---	---	--

*) Kommentrar till kvalitetsavvikelser 2012

Vi har vi vid sammanlagt sju tillfällen avvikit från våra interna gränsvärden gällande utgående DV. Fyra avser förhöjd turbiditet (>0,10 FNU) och tre pH (8,1-8,6). Samtliga avvikelser har orsakats av störning i kalkberedningen/doseringen. Avvikelseerna har aldrig varit hälsofarliga då källan till avvikelserna varit kalk. Ökat underhåll, bättre intrimning, utbyggnad av larm samt översyn av styrsystemets reglering gällande kalkdoseringen är exempel på åtgärder som utförts och skall utföras för att minimera dessa avvikelser. Installation av nya pH-instrument har utförts under 2012 vilket ökat mätsäkerheten.

5.1.1. Finansiella mål

Övergripande finansiella mål som grundas på antaganden om en god ekonomisk hushållning i kommunalförbundet Norrvatten är:

- Förbundet måste ha ett eget kapital som klarar tillfälliga fluktuationer i intäkter och kostnader utan att detta omedelbart slår igenom i taxan och skapar osäkra planeringsförutsättningar hos kunderna/medlemskommunerna. Ett resultat på ca 2 % i förhållande till omsättningen garanterar ett sådant eget kapital.
- Den yttre påverkan från räntemarknaden bör i görligaste mån minimeras i enlighet med av fullmäktige antagen finanspolicy.
- Finansiellt utrymme för reinvesteringar måste finnas tillsammans med möjligheter för nyinvesteringar i rationellare eller kvalitativt sett bättre teknik. 110 % självfinansieringsgrad inom en tioårsperiod eftersträvas. Detta mål kommer dock inte att kunna uppnås under den period Norrvatten bokföringsmässigt genomför investeringen av huvudvattenledning till Norrtälje. När investeringen är genomförd kan dock målet åter bli aktuellt. Mätningen av självfinansieringsgraden bör utföras exklusive Norrtäljeprojektet till dess det färdigställts för att få jämförbarhet mellan åren.
- Rapporteringar och uppföljningar måste möjliggöra en snabb anpassning till eventuella förändringar i kostnads-/intäktsstrukturerna. Maximalt 5 % resultatavvikelse mellan prognos och utfall eftersträvas i samband med prognosen för delårsrapporten per sista augusti.

6. Miljöredovisning

I oktober 2012 genomfördes en extern miljörevision av Norrvattens verksamhet som resulterade i en förlängning av Norrvattens Miljödiplom Guld. Miljödiplomet utfärdas av Järfälla kommun och innebär att Norrvatten är certifierat enligt Svensk Miljöbas, en nationell miljöledningsstandard som i sin tur bygger på ISO 14001. Vid miljörevisionen konstaterades att Norrvatten uppfyller miljölagstiftningens krav och arbetar aktivt med att miljöanpassa sin verksamhet.

En rad konkreta åtgärder genomfördes under året för att minska miljöpåverkan. Norrvatten fasade till exempel ut cirka 25 procent av de kemikalier som återfanns i PRIO- och begränsningsdatabasen. En ny resepolicy fastställdes och andelen miljöbilar i bilparken ökade med 10 procent. Norrvatten fortsatte även stödja det vattenrelaterade projektet Solvatten, som handlar om att tillhandahålla vattenreningsbehållare som drivs av solljus i områden med brist på rent vatten. En annan viktig del av Norrvattens miljöarbete handlar om att förhindra utsläpp av föroreningar i vattentäkter.

En beräkning av Norrvattens utsläpp av växthusgaser genomfördes också under året. Syftet med detta så kallade klimatbokslut är att identifiera vilka delar av verksamheten som påverkar klimatet mest, och var förbättringar kan göras. Kartläggningen inkluderade alla Norrvattens aktiviteter kopplade till Görvålnverket i Järfälla, huvudkontoret i Sundbyberg och mätarverkstaden i Bromsten, dock inte yttre anläggningar (entreprenader). Det visade sig att cirka 90 procent av de kartlagda utsläppen är kopplade till produktionen av de kemikalier som används vid vattenreningsprocessen. De övriga 10 procenten är bland annat kopplade till bilkörning och affärsresor med flyg och tåg. En intressant jämförelse i sammanhanget är att en liter flaskvatten har ett utsläpp av växthusgaser som motsvarar hela 1000 liter kranvatten.

Norrvatten har redan utformat tio nya mål som ska styra arbetet mot en ny förlängning av Miljödiplom Guld 2014. Målen är bland annat kopplade till energiförbrukningen, kemikalieanvändningen, avfallshanteringen, inköp och transporter.

6.1.1. Norrvattens miljöpolicy

- Norrvatten ska producera och distribuera dricksvatten av god kvalitet med minsta möjliga miljöbelastning.
- Vi ska med god marginal uppfylla de krav som miljölagstiftningen ställer.
- Vi ska övergå till miljöanpassade alternativ och använda resurser som följer naturens kretslopp.
- Vi ska ställa miljökrav när vi upphandlar varor och tjänster och följa upp att kraven efterlevs.
- Vi ska samverka med andra aktörer vars verksamheter påverkar Mälaren.
- Vi ska minimera utsläpp av föroreningar till miljön genom att:

- kontinuerligt förbättra vattenreningsprocessen
  - minska användningen av energi och kemikalier
  - med information öka miljömedvetenheten inom Norrvatten
- Vi ska ständigt förbättra vårt miljöarbete

7. Benchmarking – ett sätt att jämföra verksamheter

Norrvatten och Sydvatten AB har sedan 2008 arbetat med att utforma en modell för nyckeltalsjämförelse mellan sina respektive verksamheter. 2009 redovisades för första gången dessa nyckeltalsjämförelser i årsredovisningen. Att just Sydvatten AB och Norrvatten valt att jämföra sina verksamheter beror på att bägge organisationerna huvudsakligen sysslar med att bereda råvatten till dricksvatten och distribuera det till ett stort antal kommuner:

Organisationerna har enats om att jämföra nyckeltal inom följande områden:

- Produktion
- Distribution
- Säkerhet
- Personal
- Miljö
- Ekonomi

Inom samtliga områden har en rad nyckeltal valts ut och värderats på en skala mellan 1 och 4.

1 = Dålig uthållighet

2 = Mindre god uthållighet

3 = God uthållighet

4 = Mycket god uthållighet

Vissa av dessa nyckeltal har sedan viktats efter väsentlighet och sammanställts per område.

Det viktigaste arbetet är att försöka hitta nyckeltal som indikerar väsentliga värden och som också kan jämföras i tid - och mellan organisationer. För att kunna göra det sistnämnda fordras också att skillnader i förutsättningar jämnas ut mellan organisationerna. Det föreligger t ex stora skillnader mellan Norrvatten och Sydvatten avseende organisationsform och produktionsförutsättningar. Sydvatten tar sitt vatten via en lång tunnel från sjön Bolmen i Småland och har därmed stora kostnader för råvattendistributionen och kompensation för vattenkraftförluster. Norrvatten å sin sida har en relativt stor Affärsdrivande verksamhet som måste undantas från jämförelsen. Sydvatten driver två stora Vattenverk medan Norrvatten bara har ett e t c.

Arbetet med nyckeltalen har dock inneburit att organisationerna enats om var gränserna går mellan vad som kan sägas vara en indikation på god hållbarhet och mindre god hållbarhet vilket medför att även om man bara jämför sig i tid inom endera av organisationerna så har man ändå ett viktat värde att jämföra sig med som kommer från bägge organisationerna.

I nedanstående sammanställning har vi i år valt att jämföra Norrvattens viktade värden över tre år. Jämförelsen med Sydsvatten görs också men redovisas inte i år eftersom skillnaderna mellan organisationerna är så små att jämförelsen inte ger något mervärde ur informationssynpunkt.

Norrvattens viktade värden för samtliga områden under 2010 till 2012 redovisas i nedanstående tabeller där också de olika delnyckeltalen redovisas tillsammans med viktningen av dessa.

PRODUKTION Beskrivning	2012		2011		2010
	Nyckeltal	Viktning	Viktat värde	Viktat värde	Viktat värde
Elanvändning, totalt (kWh/m ³)	3	0,3	0,8	0,8	0,8
Intern vattenförbrukning (%)	3	0,1	0,2	0,2	0,2
Vattenkvalitet, kemisk (andel otjänliga prov, %)	4	0,3	1,2	1,2	1,2
Vattenkvalitet, kemisk (andel tjänliga prov med anmärkning, %)	4	0,1	0,2	0,2	0,2
Vattenkvalitet, mikrobiologisk (andel otjänliga prov, %)	4	0,3	1,0	1,0	1,0
Vattenkvalitet, mikrobiologisk (andel tjänliga prov med anmärkning, %)	4	0,1	0,4	0,4	0,4
Summa	22	1,0	3,7	3,8	3,7

I produktionen är värdena inriktade på att beskriva effektivitet i energianvändning, intern vattenförbrukning (svinn i processen) och kvaliteten på det producerade vattnet.

DISTRIBUTION Beskrivning	2012		2011		2010
	Nyckeltal	Viktning	Viktat värde	Viktat värde	Viktat värde
Elanvändning (kWh/m ³)	3	0,2	0,5	0,5	0,5
Läckor (antal/100 km)	1	0,1	0,1	0,1	0,1
Svinn (%)	4	0,1	0,2	0,2	0,2
Svinn (l/d x m)	4	0,1	0,2	0,2	0,2
Vattenkvalitet, kemisk (andel otjänliga prov, %)	4	0,3	1,2	1,2	1,2
Vattenkvalitet, kemisk (andel tjänliga prov med anmärkning, %)	4	0,1	0,2	0,2	0,2
Vattenkvalitet, mikrobiologisk (andel otjänliga prov, %)	4	0,3	1,0	1,0	1,0
Vattenkvalitet, mikrobiologisk (andel tjänliga prov med anmärkning, %)	4	0,1	0,4	0,4	0,4
Summa	28	1,0	3,7	3,7	3,7

När det gäller distributionen av vattnet i huvudledningsnätet gäller det givetvis att mäta hur effektivt vattnet pumpas (energianvändning) och hur mycket vatten som läcker ut i förhållande till ledningslängden. Det indikerar ju också underhållsbehovet på ledningsnätet. Slutligen jämförs givetvis också vattenkvaliteten över tid.

SÄKERHET Beskrivning	2012		2011		2010
	Nyckeltal	Viktning	Viktat värde	Viktat värde	Viktat värde
Säkerhetsnivå (-)	3	0,3	0,8	0,8	0,8
Reservoarkapacitet (h)	3	0,3	0,8	0,8	0,8
Reservvatten (%)	4	0,3	1,0	1,0	1,0
Reservkraft (%)	4	0,3	1,0	1,0	1,0
Summa	14	1,0	3,5	3,5	3,5

Säkerheten på nätet mäter egentligen risken för oönskade avbrott i vattendistributionen. Riskerna har värderats utifrån vilken fysisk säkerhetsnivå som byggts upp kring viktiga anläggningar runt distributionsnätet samt distributionssystemets tillgång på reservvatten och reservkraft.

MILJÖ	2012	2012	2012	2011	2010
Beskrivning	Nyckeltal	Viktning	Viktat värde	Viktat värde	Viktat värde
Användning av förnyelsebar energi (andel av total energianvändning, %)	4	0,5	2,0	2,0	2
Miljöklassade fordon (andel av totalt antal fordon, %)	1	0,1	0,1	0,1	0,1
Återvinning av restprodukt (% av total produktion)	4	0,4	1,6	1,6	0,4
Summa	9	1,0	3,7	3,7	2,5

När det gäller miljöaspekterna tittar vi främst på användningen av förnyelsebar energi (vindkraftsverket är ett sådant exempel) eftersom det här går att påverka både förbrukningsvärden och typ av energi. Andelen miljöklassade fordon har kanske inte samma stora inverkan men visar ändå förbundets allmänna miljötänkande. Återanvändning av restprodukter (vattenverksslam) har dock åtminstone lokalt stor miljöeffekt och förklarar skillnaden i poäng från 2011 då slamhanteringsanläggningen togs i bruk fullt ut.

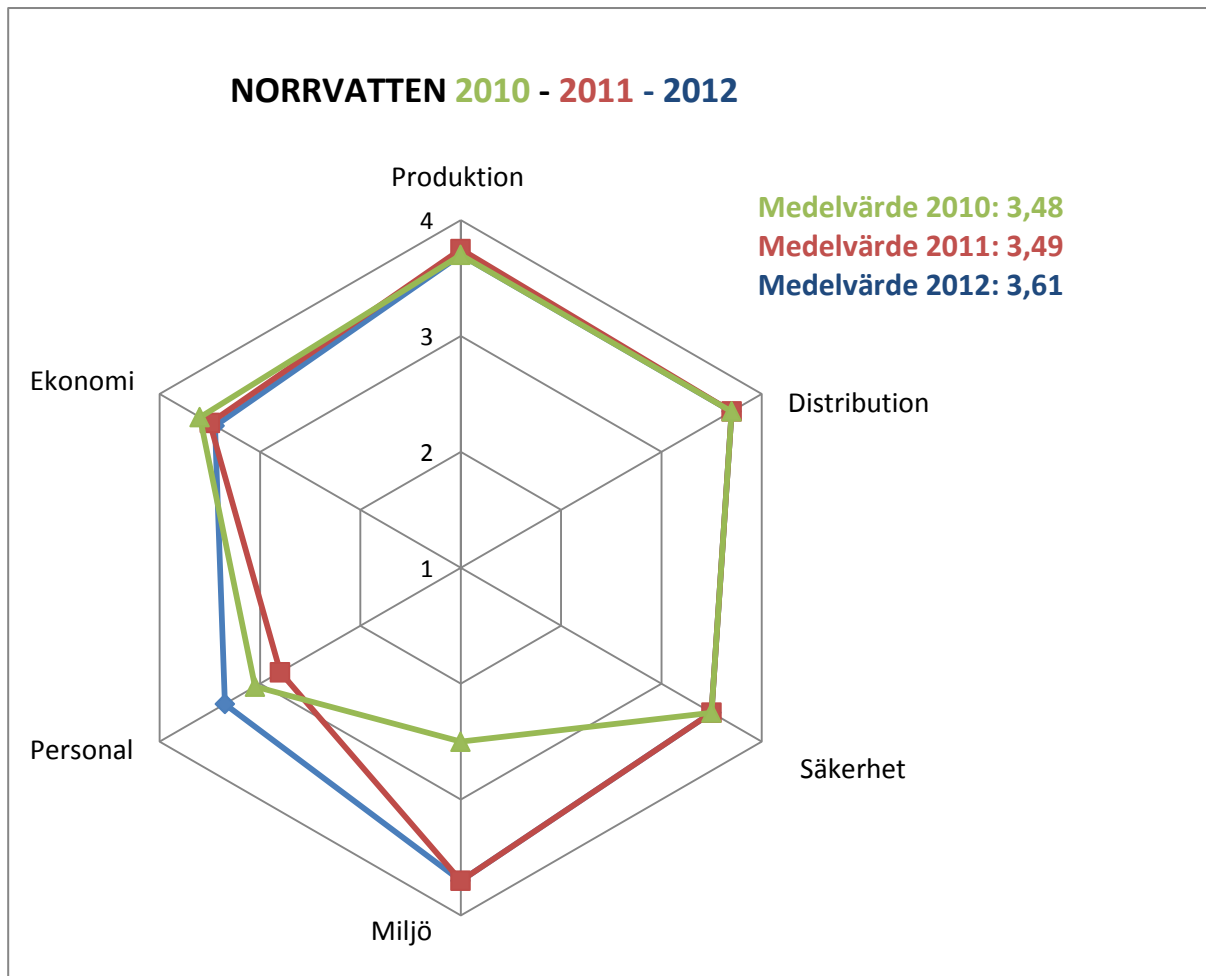
PERSONAL	2012	2012	2012	2011	2010
Beskrivning	Nyckeltal	Viktning	Viktat värde	Viktat värde	Viktat värde
Utbildning (antal timmar/anställd)	2	0,2	0,4	0,4	0,4
Personalomsättning (andel av totalt antal anställda) (%)	2	0,1	0,2	0,2	0,2
Sjukfrånvaro (%)	4	0,1	0,4	0,4	0,4
Årsarbetsindex (faktisk arbetid/nomal arb tid) (%)	3	0,1	0,2	0,2	0,2
Olycksfall	4	0,2	0,8	0,2	0,8
Nöjd medarbetarindex	4	0,4	1,4	1,4	1,05
Summa	19	1,0	3,4	2,8	3,05

Personalnyckeltalen fokuserar på utbildning som ju utgör en viktig indikator på hur väl personalen ges möjlighet att öka sin kompetens främst inför framtida utmaningar men den avspeglar också organisationens förmåga att utveckla personalen internt och att ta vara på organisationens behov av flexibilitet inom de olika kompetensområden man måste täcka. Övriga nyckeltal avspeglar personalens trivsel och säkerhet på arbetsplatsen samt ger indikationer på produktiviteten.

EKONOMI	2012	2012	2012	2011	2010
Beskrivning	Nyckeltal	Viktning	Viktat värde	Viktat värde	Viktat värde
Drift- och underhållskostnad, produktion (kr/m3)	3	0,2	0,5	0,6	0,6
Drift- och underhållskostnad, distribution (kr/m3)	4	0,2	0,6	0,6	0,6
Kostnad för processtöd (kr/m3)	4	0,1	0,4	0,4	0,4
Kostnad för adm, ledning (kr/m3)	4	0,1	0,4	0,4	0,4
Rörlig kostnad (kr/m3)	4	0,2	0,8	0,8	0,8
Lånefinansiering i % av anläggningar	3	0,1	0,3	0,3	0,3
Självfinansieringsgrad	2	0,1	0,2	0,1	0,1
Projekteringsutgift per bruttoinvestering (%)	3	0,1	0,3	0,3	0,4
Summa	27	1,0	3,5	3,5	3,6

De ekonomiska nyckeltalen jämför kostnader för att utföra arbetsuppgifterna i förhållande till producerad volym och kan, under förutsättning att man mäter samma saker, också ge indikationer kring effektivitet och produktivitet. Lånefinansieringsgrad och självfinansieringsgrad ger indikationer på den långsiktiga finansiella styrkan i organisationen och förmågan att hantera ekonomiska fluktuationer.

Slutligen redovisas dessa nyckeltal uttryckta i ett sk spindeldiagram:

8. Ordföranden har ordet

Vattenfrågan står högt på den politiska agendan. Globalt, nationellt, regionalt och lokalt. Insikten om att ett gott och bra vatten skapar förutsättningar för ett bra samhälle och medvetenheten om hur vi ska agera för att nå dit är stor. Norrvatten arbetar sedan länge i samarbete med andra aktörer runt Mälaren för att skydda och om möjligt förbättra vattenkvaliten i sjön.

Norrvatten bedriver en omfattande forsknings- och utvecklingsverksamhet i syfte att långsiktigt trygga dricksvattenförsörjningen till regionen. Inbegripet i detta pågår också arbete med att utveckla effektivare och kemikaliesnålare reningsteknik. Med starkt miljö- och teknikfokus, och med duktiga medarbetare kommer Norrvatten alltid att kunna producera ett dricksvatten i världsklass.

Under året har också vårt vindkraftverk på Fallåsberget i Ockelbo kommun färdigställts och tagits i bruk. Vi ser med spänning fram emot resultatet i denna miljöinsats.

Alla Norrvattenkommuner var inte helt redo för vårt beslut om ändrad taxekonstruktion och ny förbundsordning. Vi arbetar vidare efter nya beslut av styrelsen, så att vi kan få en modern och framtidsenlig förbundsordning som kan uppfattas ”rättvis” av alla kommuner. Mycket glädjande är att vattenledningsprojektet till Norrtälje fortlöper enligt plan med mycket god kvalitetskontroll.

Vårt samarbete med Käppalaförbundet fortsätter i mycket god anda och samarbetet stärks år från år och i takt med det ökar synergieffekterna speciellt inom ekonomi och personalkompetens.

Med Norrvattens goda samarbetsklimat mellan politiker, styrelse och tjänstemän kommer Norrvatten alltid att vara i ledningen.

Lars-Erik Salminen
Styrelseordförande, Norrvatten

9. Förvaltningsberättelse

9.1. Ägarförhållanden och organisation

Kommunalförbundet Norrvatten ägs av medlemskommunerna Danderyd, Järfälla, Knivsta, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm och Österåker.

Ledamöter och ersättare i styrelsen redovisas här nedan tillsammans med sammanträdesstatistik med mera. Statistiken avser fullmäktige och styrelse för 2012.

Förbundsorgan	Ledamöter	Ersättare	Sammanträden 2012
Förbundsfullmäktige	47 st.	47 st.	2 st
Valberedning	4 st.	4 st.	2 st.
Styrelse	10 st.	10 st.	5 st.
Presidium (*)	2 st.	-	7 st.
Revisorer	3 st.	-	3 st.

Styrelse

Lars-Erik Salminen, M	Solna	Ordförande (*)
Jonas Nygren, S	Sundbyberg	Vice ordförande (*)
Inger Olsson-Blomberg, M	Danderyd	Ledamot
Birgitta Schwinn, M	Sollentuna	Ledamot
Erik Andersson, M	Täby	Ledamot
Per-Erik Kanström, M	Upplands Väsby	Ledamot (t o m 2012-05-08)
Johan Hjelmstrand, M	Upplands Väsby	Ledamot (fr o m 2012-05-08)
Peter Edholm, FP	Solna	Ledamot
Börje Löfvén, C	Österåker	Ledamot

Leena Jungefors, S	Järfälla	Ledamot
Ronnie Lundin, S	Sigtuna	Ledamot

Elwe Nilsson, M	Vallentuna	Ersättare
Kjell Jansson, M	Norrtälje	Ersättare
Björn Lindfors, M	Järfälla	Ersättare
Anders Flodin, M	Vaxholm	Ersättare
Hans Beausang, M	Sundbyberg	Ersättare
Per Gibson, FP	Sollentuna	Ersättare
Lars Berglöf, S	Knivsta	Ersättare
Catharina Andersson, S	Upplands-Bro	Ersättare
Samad Masrour, S	Solna	Ersättare
Olof Pontusson, S	Täby	Ersättare

Revisorer

Tommy Thoweman, M	Täby	Ordförande
Thomas Bystedt, FP	Järfälla	Ledamot
Hans-Erik Salomonsson, S	Sundbyberg	Ledamot

Biträde till revisorerna

Carin Hultgren, PwC

Valberedning

Sven Kinnander, M	Solna	Ordförande
Jan Jogell, S	Sundbyberg	Ledamot
Sven Fjelkestam, FP	Täby	Ledamot
Maria Fälth, KD	Upplands Väsby	Ledamot
Jan Bojling, M	Sundbyberg	Ersättare
Jonas Uebel, FP	Danderyd	Ersättare
Monica Eriksson, C	Solna	Ersättare
Leif Berglund, S	Upplands Väsby	Ersättare

Förvaltning

Hans Håkansson	Verkställande direktör
----------------	------------------------

9.2. Viktiga händelser under året samt måluppfyllelse

I årsredovisningens verksamhetsberättelse redovisas viktigare händelser under året samt förbundets målarbete och måluppfyllelse mer detaljerat. Här kan dock sammanfattningsvis konstateras att förbundet under 2012 i stort sett uppfyllt samtliga verksamhetsmässiga mål som tagits fram och fastställts av fullmäktige i budget med verksamhetsplan för 2012-2014. De finansiella målsättningarna har dock inte uppfyllts.

Under perioden 2010 – 2015 kommer den stora investeringen på ca 500 Mkr avseende en ny huvudvattenledning till Norrtälje att påverka verksamheten på många områden. Den medför inte några resultatpåverkande förändringar under byggnationen men påverkar bland annat nyckeltal, tillgångs- och skuldsidorna i balansräkningen, personalbalansen, stödfunktioner och organisationsutformning under produktionstiden. Det medför att de långsiktigt hållbara mål som satts för verksamheten under denna period ibland kan komma att temporärt avvika från målbilden. I lagstiftningen stadgas att uppföljning av finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning, som fullmäktige beslutat om i budget för verksamhetsåret, ska följas upp i delårsrapport och årsredovisning. Även denna redovisning kommer att påverkas på olika sätt under projektets löptid för att efter avslutandet övergå till mer normala värden. Styrelsen har valt att ändå bibehålla de långsiktiga målen för verksamheten även om de under projektgenomförandet inte kan uppnås fullt ut.

9.3. Resultat och finansiell ställning

Resultatet för 2012 uppgår till -8,8 Mkr (-1,9 Mkr) vilket ger ett underskott mot budget på nästan -9 Mkr (-3,2 Mkr). Underskottet är relaterat till två huvudorsaker. För det första har inte intäkterna motsvarat budgeterad nivå och utfall från föregående år eftersom 2012 varit betydligt fuktigare och kallare än 2011. Vattenintäkterna uppgår till 125,9 Mkr att jämföras med föregående års vattenavgifter om 131,3 Mkr det vill säga hela 5,3 Mkr under 2011 års intäkter.

Den andra huvudorsaken återfinns bland personalkostnaderna som är lägre än föregående års utfall men överstiger budget med över sju miljoner kronor. Orsaken till budgetöverskridandena har främst att göra med rena felbudgeteringar avseende personalbehov och pensionskostnader. En del av underskottet mot personalkostnadsbudgeten, ca 2 Mkr, kompenseras av högre intäkter för personal som använts i projektarbeten där konsulter annars skulle ha anlåtats samt lägre konsultkostnader inom projektledning. Att personalkostnaderna ändå understiger 2011 års nivå har att göra med de höga pensionskostnader som förbundet drabbades av under föregående år då diskonteringsräntan på pensionsförpliktelseorna omräknades.

I årsredovisningen för 2012 har förbundet ändrat redovisningsprinciperna avseende pensionsmedel och redovisar nu pensionsskulden enligt den lagstödda så kallade ”blandmodellen” där pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och där förändringar avseende denna post inte påverkar resultatet. Tidigare redovisade förbundet hela pensionsskulden som en avsättning i balansräkningen vilket medförde stora resultatförändringar (-7,7 Mkr år 2011) vid omvärderingar av pensionsskuldens storlek.

I nedanstående tabell redovisas 2012 års utfall avseende vissa väsentliga kostnadsintäktsposter i förhållande till föregående års utfall och budget:

	Utfall 2011	Utfall 2012	Budget 2012	Budget diff	Föreg år diff
Vattenavgifter	131 249	125 939	130 685	-4 746	-5 311
Mätaravgifter	5 174	5 120	5 234	-114	-54
Övriga intäkter	11 450	13 249	11 322	1 927	1 799
Totala intäkter	147 873	144 308	147 241	-2 933	-3 565
Kemikalier	6 530	6 108	6 705	597	-423
Elenergi och olja	17 857	18 839	19 555	716	983
Övriga driftskostnader	22 871	22 673	21 137	-1 536	-197
Löner och ersättningar	25 477	27 783	24 120	-3 663	2 307
Pensionskostnader	14 008	9 860	7 229	-2 631	-4 147
Övriga personalomkostnader	9 892	10 103	9 314	-789	211
Övriga kostnader	7 843	9 324	10 042	718	1 481
Avskrivningar	34 512	37 080	36 511	-569	2 568
Räntenetto	10 736	11 376	12 500	1 124	640
Totala kostnader	149 726	153 149	147 113	-6 036	3 423
Resultat	-1 853	-8 841	128	-8 969	-143

9.4. Intäkter

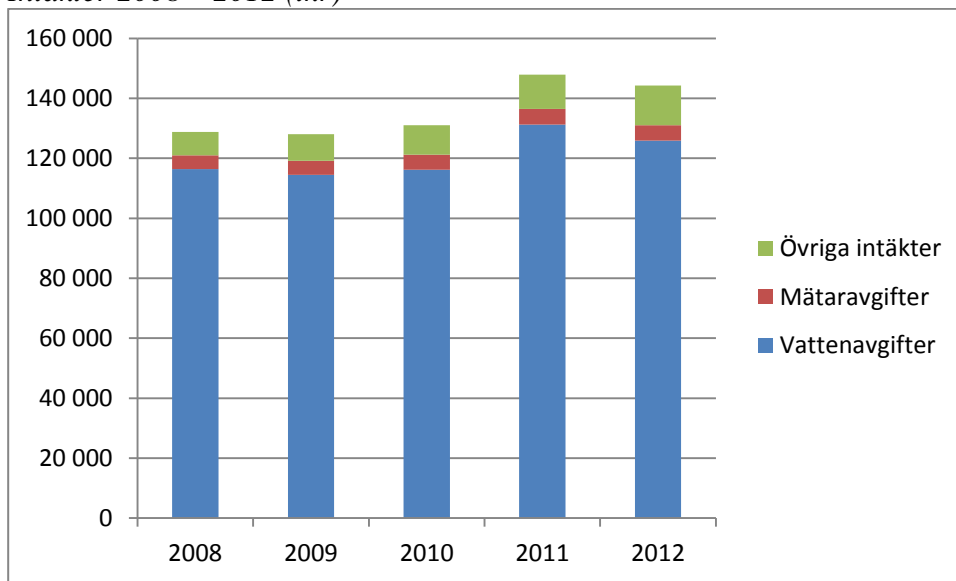
Den mest dramatiska intäktsförändringen utgörs av de väsentligt lägre vattenintäkterna under 2012 jämfört med 2011 på över 5,3 Mkr. I posten finns en rättelse som avser en för hög vattendebitering till Vallentuna kommun under 2011 på 790 tkr som rättats under 2012. Skillnaden mellan åren bör således minskas med detta belopp. Det är trots rättelsen anmärkningsvärda skillnader mellan årsförbrukningarna. Skälet till skillnader mellan åren är oftast hänförliga till aktuell väderlek under försommaren. Vid kall och fuktig väderlek används mindre vatten för bevattning, bassänger med mera.

Totalt har befolkningen i Norrvattens verksamhetsområde växt med ca 1,7 % per år de senaste fem åren som på sikt också borde medföra motsvarande konsumtionsökning vilket dock ännu inte är fallet eftersom konsumtionen per capita fortfarande minskar. Årsvariationerna beror således främst på aktuell väderlek under sommarhalvåret medan trenden för total konsumtion över flera år verkar relativt oförändrad ända från 1970-talet.

I nedanstående tabell redovisas Norrvattens intäkter de senaste fem åren.

Intäkter 2008 – 2012 (tkr)

Mätaravgifterna är relativt stabila under perioden och uppgår till drygt fem miljoner kronor. Övriga intäkter utgörs av läcksökningsavgifter, laboratorieanalysavgifter, konsultintäkter (främst avseende arbetsdelningen mellan Käppalaförbundet och Norrvatten) samt aktiverat arbete. I den senare posten ingår ca 1 Mkr avseende projektanställningar i Norrvatten som främst används för arbete inom olika investeringsprojekt som annars skulle ha utförts av konsulter och då aldrig synts i resultaträkningen. När man väljer att anställa personal för investeringsgrundande arbetsuppgifter genereras både en personalkostnad och en intäkt i form av aktiverat arbete. Resterande delar av posten aktiverat arbete på ca 0,9 Mkr utgörs av personal inom Norrvatten som lagt tid på Norrtäljeprojektet.

Bland de övriga intäkterna återfinns också en engångsintäkt på ca 1,1 Mkr avseende elförbrukning för antennplatser som inte fakturerats under en femårsperiod. De årliga intäkterna för uthyrning av antennplatser på vattenreservoarerna uppgår till ca 1,3 Mkr.

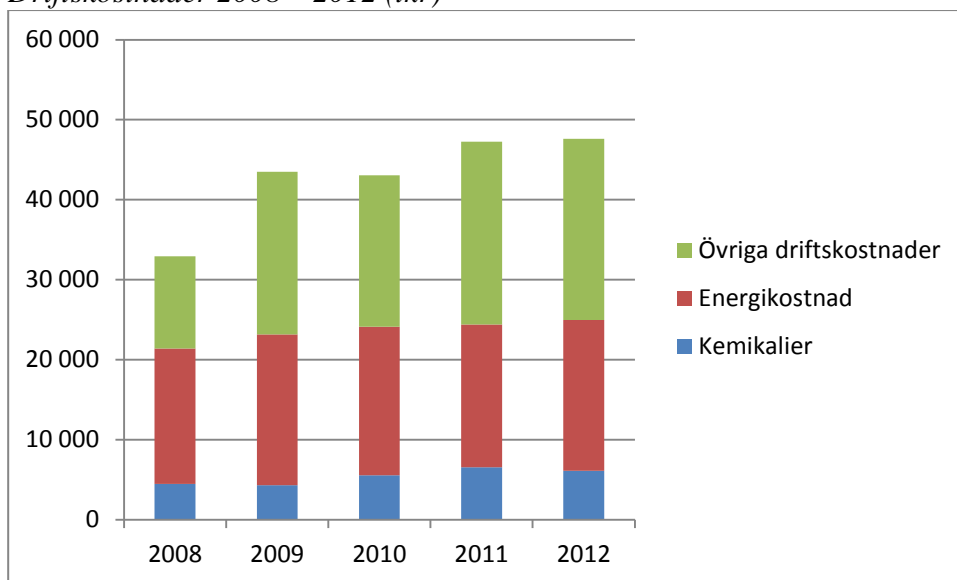
Samtliga antennavtal har under 2012 gått igenom och förändrats på två väsentliga punkter efter förhandlingar med hyresgästerna:

- a) Hyresgästerna måste själva ordna mätning och betalning av elkostnader som är förknippade med upplåtelsen. Förändringen beror på att Norrvatten inte får sälja elenergi till utomstående parter för att behålla avdragsrätten för elenergiskatt på egen producerad elkraft från vindkraftverket som tas i drift fullt ut 2013.
- b) Hyresgästernas rätt till tillträde i reservoarerna begränsas och kan endast utföras med assistans av Norrvattenpersonal eller väktare. Avtalsförändringen ökar säkerheten i vattendistributionen och är nödvändig eftersom reservoarerna är klassificerade som skyddsobjekt.

9.5. Driftkostnader

Norrvattens direkta kostnader för drift och underhåll av produktion och distribution består främst av kemikalier och elenergi samt främmande tjänster. I nedanstående sammanställning har vi exkluderat personalkostnader och övriga omkostnader som inte är direkt hänförliga till produktion och distribution.

Driftskostnader 2008 – 2012 (tkr)

Av digrammet framgår det att kostnaderna är relativt konstanta över tid trots variationer i producerad mängd vatten. Den lägre kostnaden 2008 avseende övriga driftskostnader beror främst på att avtalet med Veolia, som sköter akut och planerat underhåll på distributionsnätet, då inte fullt ut utnyttjades. För 2012 kan man konstatera en ökad energikostnad jämfört med föregående år trots minskande produktion, energiuttag och relativt låga elpriser. Under 2013 kommer energikostnaden att sjunka drastiskt då det nya vindkraftverket beräknas producera upp till en tredjedel av verkets energibehov. Å andra sidan ökar då i stället kapitalkostnaderna. I dagens prisläge för elenergi är dock fortfarande vindkraften lönsam även om elsubventionen upphör.

Cirka 20 procent av vattenpriset utgörs av kostnader för elenergi och kemikalier.

9.6. Personal

Antalet årsarbetare uppgick till 57 (56) personer. Ökningen beror på att förbundet nu tillsatt de vakanta tjänster som funnits från 2010 och som löpande tillsatts. Vid årsskiftet 2012-2013 var 53 (53) personer anställda vilket motsvarar ungefär 52 (51) heltidstjänster.

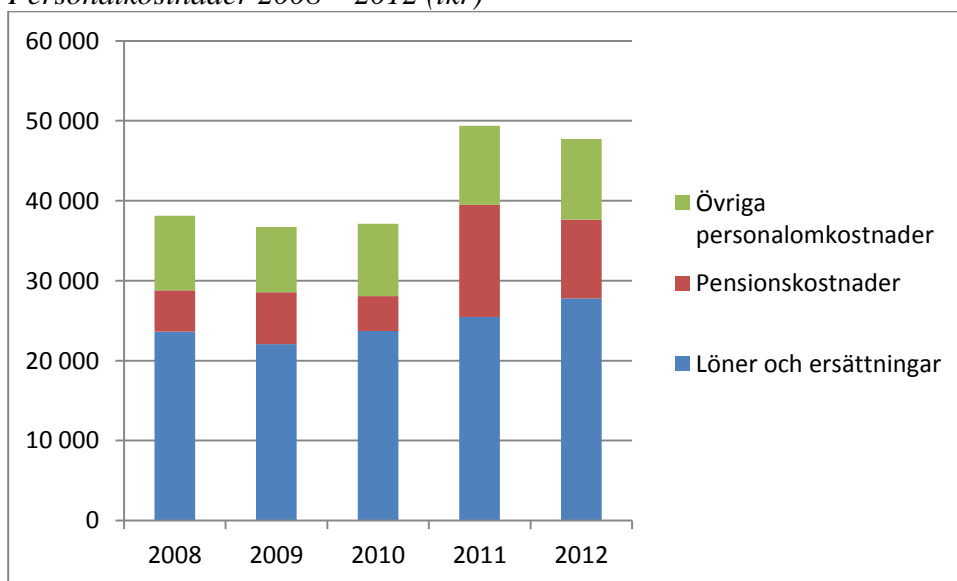
Trots att antalet fast anställda inte ökat märkbart har ändå lönekostnaderna inklusive sociala avgifter stigit med ca 2,3 Mkr jämfört med föregående år och överskridit budget med över 3,7 Mkr. Ökningen beror dels på att antalet projektanställda medarbetare ökat vilket i viss mån kompenseras av intäkter i form av aktiverat arbete. Det har också att göra med en

marknadsjustering av lönerna för utredningsingenjörer på Projekt- och utredningsavdelningen samtidigt som dessa tjänster getts ett mer kvalificerat innehåll. Därigenom har konsultkostnaderna på avdelningen sjunkit avsevärt vilket medfört att avdelningen i princip följer budgeterade kostnader totalt sett. Det kommer också att innebära minskade kostnader i framtiden för främmande tjänster samt minska riskerna för kompetensbrist inom organisationen under en period med ökade omvärldskrav på Norrvattens projektorganisation.

Även avseende informatörstjänsten som delas mellan Norrvatten och Käppalaförbundet har en förändring skett eftersom ordinarie informatör varit föräldraledig har ytterligare en informatör anställts i Norrvatten (den föräldralediga informatören är anställd i Käppalaförbundet). Lösningen medför en ytterligare obudgeterad belastning på personalkostnaderna som emellertid kompenseras av högre intäkter och mindre konsultkostnader.

En annan huvudorsak till skillnaden mellan budgeterade och faktiska personalkostnader beror på en felaktig budgetering avseende pensionskostnaderna för 2012 där man vid budgetering inte tagit tillräcklig hänsyn till de nya pensionsnivåerna efter justeringen av diskonteringsräntan.

Personalkostnader 2008 – 2012 (tkr)

Sjukfrånvaron minskade till 2,0 % (2,1 %) vilket är en mycket låg siffra även jämfört med branschens medeltal. Cirka 47 % (50 %) av frånvaron beror på att ett fåtal medarbetare varit långtidsfrånvarande.

Under året har 5 personer slutat sin anställning och 4 personer nyanställts. Rekryteringar och dubbelarbete under upplärningsperioder medför givetvis ökade personalkostnader som inte alltid kan förutses.

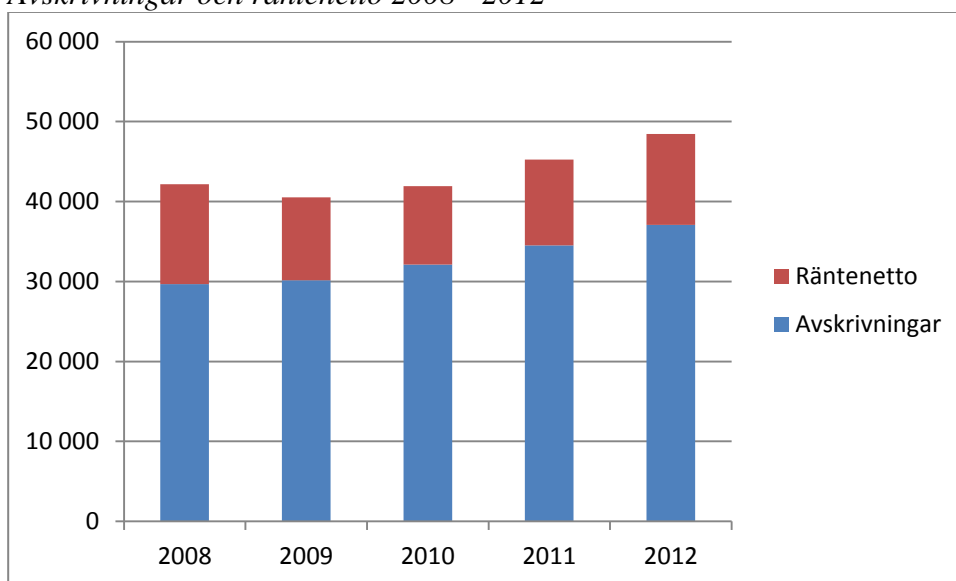
9.7. Kapitalkostnader

Förbundets kapitalkostnader har under 2012 ökat med 3,2 Mkr jämfört med föregående år främst beroende på stigande avskrivningar då nyinvesteringar tagits i bruk.

Kapitalkostnaderna är dock ca 0,6 Mkr lägre än budgeterat främst beroende på lägre räntekostnader än kalkylerat.

Avskrivningarna kommer även fortsättningsvis att öka eftersom bland annat vindkraftverket och driftledningssystemet kommer att avslutas fullt ut under 2013. Därefter kommer inga större nyinvesteringar att påverka resultatet förrän anslutningen till Norrtälje slutförs under 2015.

Avskrivningar och räntenetto 2008 - 2012

Räntenettet har påverkats av en aktivare lånestrategi under året med flera upphandlingar av lån som förfallit. Nuvarande lånepolicy följs löpande upp och kommer troligen att revideras under 2013 för att öka möjligheterna till mer flexibla lånelösningar med derivat och swapar för att utnyttja det låga ränteläget och parera bankernas ökade marginaler avseende kapitalbindning.

9.8. Affärsdrivande verksamheter

De affärsdrivande verksamheterna har under året infört ett nytt mätarregister för vattenmätarna inom verksamhetsområdet och också utvecklat ett nytt tidsbokningssystem för mätarbyten. Det nya systemet ger mätarabonnenterna större möjligheter att själva välja tid för byten och effektiviserar samtidigt Norrvattens mätarbyten genom bättre planeringsförutsättningar.

Både laboratoriet och mätarverkstaden är ackrediterade och har under året reviderats av utomstående ackrediteringsorgan. Bägge verksamheterna har godkänts för fortsatt verksamhet utan större förbättringskrav.

Läcksökningsverksamheten har bedrivits i enlighet med avtalen som upprättats med kommunerna och ett flertal läckor har lokaliserats på de lokala näten.

Under året har en utomstående utredning initierats avseende de affärsdrivande verksamheternas framtid. Bland annat har möjligheterna till en större samverkan mellan laboratorierna i branschområdet genomlysts. Utredningen kommer att avslutas under 2013 och eventuella åtgärder vidtagas.

Ekonomiskt gör de affärsdrivande verksamheterna för första gången en liten förlust – 87 tkr (+258) som dock kompenseras av tidigare års vinster. Även här är det osäkerhet kring personalkostnaderna som är den främsta orsaken till förlusten.

9.9. Investeringar

Sammanlagt har pågående arbeten avslutats och inventarier inköpts till ett värde av 43,4 Mkr (16,0 Mkr) som börjat avskrivas under 2012. 204,4 Mkr (105,5 Mkr) kvarstår vid 2013 års början som pågående investeringar varav 120,2 Mkr utgörs av Norrtäljeledningen (57 Mkr). 2012 års investeringsutgifter har uppgått till 142,3 Mkr (75,4 Mkr). 63,2 Mkr utgörs av Norrtäljeprojektet som bör räknas ifrån Norrvattens investeringar eftersom projektet i huvudsak kommer att bekostas av Norrtälje kommun. Det medför dock inte att kravet på självfinansiering hade uppnåtts under 2012. Upplåningen har följaktligen ökat med 115,1 Mkr (38,6 Mkr) under verksamhetsåret inklusive Norrtäljeinvesteringen.

Av överskottet mellan budgeterade och avslutade projekt på 441 Mkr föreslås 243,2 Mkr ombudgeteras till kommande år för nya etapper av de pågående investeringarna.

Större investeringar som avslutats under året är:

- Reinvestering av nya mer energieffektiva dricksvattenpumpar (15,9 Mkr).
- Säkerhetsutrustning kring de yttre anläggningarna (reservoarer, pumpstationer etc) (10,1 Mkr). Här kvarstår ca 9 Mkr för ytterligare investeringar under kommande år.
- GIS-system och reservvattenförsörjning (3,5 Mkr). System för dokumentation och information avseende ledningssystem och anläggningar.
- Ledningar (6,1 Mkr). Löpande reinvesteringar av ledningsnätet som görs enligt prioriteringsplan och vid trafikomläggningar.
- Ekonomisystem med tillhörande uppgraderingar av försystem (1,7 Mkr). Här kvarstår några investeringsdelar avseende lånehantering.
- Vattenmätare och bokningssystem (1,1 Mkr). Nytt bokningssystem för vattenmätarbyten.

IT-investeringarna samordnas löpande med Käppalaförbundet och övergår mer och mer till operationell leasing avseende personlig utrustning som kontorsdatorer och telefoner då hanteringskostnaderna kan minskas och säkerheten förbättras genom planlagda utbyten, informationsdestruktion och vidareförsäljning. Förfaringssättet medför att restvärden på den typen av utrustning kan utnyttjas bättre.

Den enskilt största investeringen under året har utgjorts av det vindkraftverk som Norrvatten bygger i Ockelbo kommun på Fallåsberget. Kraftverket har inte tagits i bruk vid årsskiftet även om det i princip är färdigställt. 42,1 Mkr hade investerats vid årets slut. Det innebär att verket troligen börjar avskrivas i början av 2013. Redan nu kan dock konstateras att investeringen följt plan och att tester som genomförts indikerar ett gott utfall av investeringen i nivå med kalkylerna.

En annan stor investering som kommer att tas i bruk fullt ut i början av 2013 avser driftövervakningssystemet som redan visat sig medföra stora förbättringar avseende den löpande bevakningen av Norrvattens distributionsområde. Systemet är kopplat till alla flödesmätare som mäter vattenflödena i ledningssystemen. Tillsammans med nivåuppgifter från vattenreservoarerna kan systemet varna vid onormal förbrukning eller läckor även avseende de lokala systemen. Totalt har Norrvatten investerat 28,8 Mkr i systemet som förväntas ge en mycket stor hjälp också i samband med debiteringen av kommunernas avgifter.

9.10. Balanskravsresultat

Årets resultat är negativt -8,8 Mkr och ska till sin helhet återställas inom fyra år i det egna kapitalet enligt balanskravsreglerna i kommunallagen. Förbundet har därför gjort en omfattande ekonomisk genomgång avseende framtiden och beslutat att höja vattenavgiften till 3,15 Kr per m³ från den första januari 2013. Under 2012 var avgiften 2,95 Kr per m³.

Den åtgärden är dock inte tillräcklig att på sikt återställa resultatet eftersom kommande år präglas av fortsatt höjda kostnader främst avseende avskrivningar på de nyinvesteringar som gjorts för att säkra vattenkvalitet och en störningsfri distribution. Investeringen i vindkraft kommer att sänka elkostnaderna märkbart men det räcker inte med det eftersom övriga driftskostnader också ökar. Förbundet får också mer uppdrag från medlemskommunerna att bistå med kompetenser som enskilda kommuner har svårt att upprätthålla avseende dricksvattenkunskap. Den höga exploateringsgraden hos medlemskommunerna tillsammans med alla infrastrukturella projekt avseende trafikomläggningar medför också ständigt behov av nya insatser från förbundets sida. Samtidigt fortsätter konsumtionen av vatten per capita att minska så en varaktig volymökning av vattenförbrukningen är inte trolig förutom vid inkoppling av nya områden t ex Norrtälje. På intäktssidan saknas således möjligheter till ökning via dricksvattenvolym. Då återstår egentligen bara att höja vattenpriset ytterligare för att kompensera för kostnadsökningarna och förlusttäckningen.

Sett ur ett konsumentperspektiv är kanske inte en höjning från Norrvatten så smärtsam eftersom VA-taxan generellt sett höjts i medlemskommunerna under de senaste åren utan att Norrvatten bidragit med kostnadsökningarna. Vår andel av länets gemensamma vattentaxa är fortfarande sjunkande om man ser till helheten vilket tyder på att även medlemskommunerna tvingas till prishöjningar för att täcka kostnaderna för VA-verksamheten lokalt. Det är också något som vår branschorganisation, Svenskt Vatten, påpekat vid en rad tillfällen. Där finns

en oro för att vattenkvalitet och vattendistribution kommer att försämrast drastiskt om man inte reinvesterar i ledningsnät och utrustning trots de prisökningar detta innebär.

För Norrvattens del finns också ljusglimtar. Förbundets tillgångar är troligen relativt lågt värderade. Det syns bland annat när diskussioner förs om försäljning av förbundets fastighet i Bromsten där betydande realisationsvinster kan uppkomma. Dessa realisationsvinster får dock inte kompensera årets balanskravsförlust med nuvarande regelverk.

I syfte att modernisera Norrvattens förbundsordning och att skapa förutsättningar för en mer förutsägbar taxa för medlemskommunerna har Norrvattens styrelse gett förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag på en ny förbundsordning tillsammans med medlemskommunerna. Under 2012 försökte Norrvatten ändra nuvarande avgiftsmodell som är 100 procent rörlig (kommunerna betalar en avgift per m³ vatten de erhållit vid kommungräns) till en modell som till 70 procent är fast och 30 procent rörlig. Avsikten var att ge kommunerna och Norrvatten mer stabila planeringsförutsättningar och försöka undvika brådskande höjningar av taxan för att kompensera balanskravet vid år med låg vattenkonsumtion som det var till exempel 2012. Några av medlemskommunerna kunde dock inte godkänna denna ändring varför styrelsen i stället föreslog den mer utökade översynen av förbundsordningen. Under 2013 kommer förslaget att färdigställas och behandlas av medlemskommunerna. Förhoppningen är att man efter valet 2014 kan börja tillämpa den nya förbundsordningens avgiftsmodell.

För mer information avseende räkenskaper och verksamhetsutfall hänvisas till bifogade resultat- och balansräkningar, finansieringsanalys och noter.

9.11. Styrelsens förslag till beslut

Styrelsen föreslår att förbundsfullmäktige beslutar

- att fastställa 2012 års resultaträkning och balansräkning
- att överföra oförbrukade investeringsmedel uppgående till 243 148 tkr till 2013 års investeringar samt
- att i övrigt godkänna årsredovisningen för verksamhetsåret 2012.

Sundbyberg 2013-04-10
Norrvattens styrelse

9.12. Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (tkr)	Not	2012	2011
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	2	131 059	136 423
Övriga intäkter	2	10 716	10 016
Aktiverat arbete för egen räkning	2	2 533	1 433
Omsättning		144 308	147 873
Rörelsens kostnader			
Driftskostnader		-26 321	-47 258
Övriga externa kostnader		-30 624	-7 843
Personalkostnader	3	-47 747	-41 687
Personalkostnader - Jämförelsestörande post	3	0	-7 690
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	5,7	-37 080	-34 512
Summa kostnader		-141 772	-138 990
Rörelseresultat		2 536	8 883
Finansiella poster			
Ränte- och övriga finansiella intäkter	4	26	31
Ränte- och övriga finansiella kostnader	4	-11 402	-10 767
Årets resultat		-8 841	-1 853
Balanskravsutredning enligt KL 8 kap § 5:			
Föregående års balanskravsresultat		0	0
- Realisationsvinster med mera		0	0
+ Diskonteringsränteförändring pensionsskuld	3	0	2 110
Årets balanskravsresultat		-8 841	257
Nyckeltal			
Nettoresultat i förhållande till omsättning		-6,1%	-1,3%
Avskrivningar i % av totala kostnader		24,2%	23,0%
Finansnetto i % av totala kostnader		7,4%	7,2%
Antal årsanställda		58	56

9.13. Balansräkning

BALANSRÄKNING (tkr)	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, anläggningar och mark	5	402 959	403 857
Pågående nyanläggningar	6	204 404	105 522
Maskiner och andra tekniska anläggningar	7	11 744	4 707
Summa materiella anläggningstillgångar		619 107	514 087
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	8	100	100
Övriga långfristiga fordringar	8	1 630	1 630
Summa finansiella anläggningstillgångar		1 730	1 730
Omsättningstillgångar			
Varulager			
Råvaror och förnödenheter	9	4 231	3 958
Summa varulager		4 231	3 958
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		29 072	15 433
Interima fordringar	12	11 418	11 653
Övriga kortfristiga fordringar		3 571	3 214
Summa kortfristiga fordringar		44 060	30 299
Kassa och bank		5	5
SUMMA TILLGÅNGAR		669 133	550 079
SKULDER OCH EGET KAPITAL			
Eget kapital			
Investerat kapital	10	170 850	169 108
Dispositionsfond		-7 681	2 901
Varav årets resultat		-8 841	-1 853
Summa eget kapital		163 168	170 156
Avsättningar			
Avsatt till pensioner	13	21 741	21 532
Summa avsättningar		21 741	21 532
Långfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	11	434 384	319 254
Summa långfristiga skulder		434 384	319 254
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	11	10 143	11 722
Leverantörsskulder		26 676	11 991
Interima skulder	12	11 363	11 066
Övriga kortfristiga skulder		1 657	2 505
Summa kortfristiga skulder		49 839	37 284
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		669 133	550 079
Poster inom linjen			
Ställda säkerheter för egna förpliktelser		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		34 317	35 228
NYCKELTAL			
Soliditet %		24,4%	30,9%
Soliditet % inklusive ansvarsförbindelse		23,2%	29,1%
Lånefinansiering % av anläggningar		71,8%	64,4%

9.14. Finansieringsanalys

FINANSIERINGSANALYS (tkr)	Not	2012	2011
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	10	-8 841	-1 853
Justering för av- och nedskrivningar	5-7	37 080	34 512
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster*		209	6 209
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		28 449	38 869
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-13 761	6 142
Ökning/minskning av förråd		-272	-423
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		12 555	-7 802
Medel från den löpande verksamheten		26 970	36 786
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar		0	0
Investering i maskiner och tekniska anläggningar	5-7	-142 101	-75 414
Investering i byggnader	5	0	0
Medel från investeringsverksamheten		-142 101	-75 414
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån	11	115 131	38 634
Medel från finansieringsverksamheten		115 131	38 634
ÅRETS KASSAFLÖDE			
Likvida medel vid årets början		5	0
Likvida medel vid årets slut		5	5
* Pensionsavsättning och realisationsvinster		209	6 209
Avskrivningar/Nettoinvesteringar		26,1%	45,8%
Avskrivningar/Nettoinvesteringar, exkl Norrtälje		46,9%	71,1%
Avskrivningar/Nettoinvesteringar 10 år		55,0%	60,1%
Avskrivningar/Nettoinvesteringar 10 år, exkl Norrtälje		70,7%	68,3%

9.15. Noter till Resultaträkning, Balansräkning och Finansieringsanalys

Not 1

ALLMÄNT

REDOVISNINGSPRINCIPER

Kommunalförbundet Norrvatten tillämpar i allt väsentligt från och med verksamhetsåret 2004 redovisningsprinciper i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt god redovisningssed som det bland annat kommer till uttryck i anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Avvikelser från rekommenderade redovisningsprinciper kommenteras nedan:

1. Avvikande redovisningsprinciper

1.1 Resultaträkningens uppställningsform

Resultaträkningen har ej ställts upp i enlighet med lagstiftningen som i första hand inriktats på att ge en rättvisande bild av kommuners redovisning där till exempel skatteintäkter och generella statsbidrag utgör de huvudsakliga intäkterna. Norrvatten bedriver dock affärsmässig verksamhet varför en uppställningsform för resultaträkningen, som mer liknar Årsredovisningslagens, har använts i syfte att erhålla tydligare information och en mer rättvisande bild av verksamhetens ekonomiska utfall.

1.2 Redovisning av pensionsförpliktelser och jämförelsestörande poster

Norrvatten har sedan många år valt att redovisa hela pensionsförpliktelsen som en avsättning i balansräkningen inkluderande den del som avser förpliktelser intjänade före 1998. I Lagen om kommunal redovisning har den så kallade blandmodellen lagfästas för kommuner och kommunalförbund som innebär att endast den del av pensionsförpliktelsen som intjänats efter 1998 ska redovisas som en avsättning medan förpliktelsen som avser åren före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen. Från bokslut 2012 redovisar Norrvatten sina pensionsåtaganden enligt denna modell. 2011 års redovisning har i jämförande syfte ändrats på samma sätt.

Från och med 2006 redovisas också den särskilda löneskatten som en avsättning. Periodens förändring av pensionsåtagande inklusive löneskatt bokas som en resultatpåverkande post bland personalkostnaderna. I enlighet med god redovisningssed belastar förändringen av intjänade respektive utbetalda pensioner årets resultat som en personalkostnad.

För 2011 har Rådet för kommunal redovisning rekommenderat kommuner och landsting att redovisa effekterna av den sänkta diskonteringsräntan på pensionsmedlen som en jämförelsestörande finansiell post. Norrvatten redovisar dock den ökade pensionsavsättningen som en helhet bland personalkostnaderna eftersom hela skulden sedan tidigare år redovisats på detta sätt. I särskild not behandlas den jämförelsestörande posten vars resultatpåverkande finansiella del avseende pensioner uppkomna efter 1998 också dras bort från resultatet i balanskravsutredningen.

1.3 Aktiverat arbete för egen räkning

Eget arbete för utveckling och anskaffning av anläggningstillgångar som bedöms ha ett ekonomiskt värde för Norrvatten i framtiden aktiveras löpande med kalkylerad lönekostnad som en intäkt. Denna aktivering genomförs endast för Norrtäljeprojektet och investeringar som delas mellan Käppalaförbundet och Norrvatten. Årets aktivering av eget arbete uppgår till 2 533 tkr (1 433 tkr).

2. Avskrivningsprinciper

Anläggningstillgångarna redovisas till anskaffningskostnad med avdrag för planmässiga avskrivningar baserade på en bedömning av tillgångarnas nyttjandeperiod. Den av Svenska kommunförbundet utgivna rekommendationen om tillgångarnas nyttjandeperiod tillämpas i huvudsak enligt nedan:

Driftbyggnader 15-30 år

Ledningar 33-50 år

Maskiner 10-15 år

Tekniska anläggningar 10-15 år

Inventarier, datorer och verktyg 5 år

Vattenmätare 5- 8 år

En investering uppkommer om utgiften för anskaffandet överstiger 20 000 kr och nyttjandeperioden bedöms överstiga tre år. Vattenmätare har tidigare kostnadsförts löpande vid inköp. Från 2008 redovisas de som en anläggningstillgång med årliga avskrivningar enligt ovan.

Immateriella tillgångar i form av kostnader för applikationsanpassningar och egenutvecklingar redovisas som inventarier eftersom de har ett ringa värde i förhållande till övriga inventarier.

3. Förråd och insatsvaror

Förrådet har värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid bestämmande av anskaffningsvärdet har först in/först ut-principen tillämpats. Förrådet upptas till sitt inventerade värde beräknat efter återanskaffningsvärdet med avdrag till bedömt verkligt värde.

4. Fordringar och skulder

Fordringar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde.

5. Leasingavtal

Samtliga leasingavtal klassificeras som operationella, löpande på maximalt tre år och redovisas som löpande kostnader.

6. Aktiverad räntekostnad

Ränta avseende Norrtäljeprojektet aktiveras under byggtid i enlighet med avtal. Räntan beräknas på genomsnittlig kapitalbindning under året och genomsnittlig räntesats för upplåning. 2012 uppgick den aktiverade räntan till 3 369 (830) tkr .

Not 2 Rörelsens intäkter (tkr)	2012	2011
Vattenavgifter	125 939	131 249
Mätaravgifter	5 120	5 174
Övriga intäkter	10 716	10 016
Aktiverat arbete för egen räkning	2 533	1 433
Summa intäkter	144 308	147 873

Not 3 Personal		
Antal årsarbetare	2012	2011
Totalt	57	56
Varav män	40	41
Antal anställda 31/12	53	53
vilket motsvarar antal heltidstjänster	52	51

Sjukfrånvaro	2012	2011
Totalt	2,0 %	2,1 %
Varav långtidssjukskrivning	46,8%	50,3%

Sjukfrånvaro könsfördelning		
Män	2,5 %	1,1 %
Kvinnor	0,8 %	4,5 %

Sjukfrånvaro per åldersgrupp		
0-29 år	färre än 11 anställda	0,0 %
30-49 år		1,0 %
50-99 år		3,1 %

Löner och andra ersättningar (tkr)	2012	2011
Vd och styrelse	1 671	1 668
Övrig personal	26 341	23 947
Summa	28 012	25 615

Sociala kostnader (tkr)	2012	2011
Sociala avgifter	8 746	7 903
Pensionskostnader inkl särskild löneskatt	9 860	6 318
Pensionskostnader (jämförelsestörande post) *)	0	7 690
Övriga personalkostnader	1 129	1 852
Summa	19 735	23 762

Summa 47 747 49 377

*) I posten ingår effekten av sänkt diskonteringsränta för pensioner intjänade efter 1998 med 2 110 tkr inklusive löneskatt

Kommunalförbundets VD har rätt till pension i enlighet med gällande kollektivavtal motsvarande ITP-plan. Engångsersättning motsvarande en årslön utbetalas i samband med VD:s pensionering som kompensation för tidigare avtalad möjlighet att avgå vid 63 års ålder med kvarstående löneförmåner. Avtal föreligger mellan bolaget och Vd avseende maximal uppsägningstid om 24 månader från bolagets sida och 6 månader från VD:s sida.

Not 4	Finansiella poster (tkr)	2012	2011
	Ränteintäkter	26	31
	Räntekostnader	-11 402	10 767
	Räntenetto	-11 428	10 736
Not 5	Byggnader, anläggningar och mark (tkr)	2012	2011
	Ingående anskaffningsvärde	1 040 545	1 025 805
	Årets inköp	0	0
	Omklassificeringar	34 085	14 740
	Utrangeringar och försäljningar	0	0
	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 074 630	1 040 545
	Ingående avskrivningar enligt plan	636 687	603 277
	Årets avskrivningar enligt plan	34 983	33 410
	Utrangeringar och försäljningar	0	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	671 670	636 687
	Bokfört värde	402 960	403 858
	Taxeringsvärde fastigheter	15 444	15 087
Not 6	Pågående nyanläggningar (tkr)	2012	2011
	Ingående anskaffningsvärde	105 522	46 113
	Årets inköp	142 101	74 149
	Omklassificeringar	-43 219	-14 740
	Utgående bokfört värde	204 404	105 522
		204 404	20
Not 7	Maskiner och tekniska anläggningar (tkr)	2012	2011
	Ingående anskaffningsvärde	19 921	18 655
	Utrangeringar och försäljningar	0	0
	Årets inköp och omklassificeringar	9 134	1 266
	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	29 055	19 921
	Ingående avskrivningar enligt plan	15 214	14 112
	Utrangeringar och försäljningar	0	0
	Årets avskrivningar enligt plan	2 097	1 103
	Utgående ackumulerade avskrivningar	17 310	15 214
	Bokfört värde	11 745	5 974
Not 8	Andelar i dotterföretag		
	Namn och org nr	Säte	Röstandel %
			Kapitalandel %
	Norrvatten AB		
	Org nr 556527-3694	Sundbyberg	100%
			100%
	(tkr)	2012	2011
	Ingående anskaffningsvärde	100	100
	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	100	100
	Bokfört värde	100	100
	Långfristig fordran, Bostadsrätt	1 630	1 630
Not 9	Förråd och varulager (tkr)	2012	2011
	Förrådsmaterial	2 568	2 568
	Kemikalieförråd	1 662	1 390
	Summa	4 231	3 958

Not 10	Förändring av eget kapital (tkr)	Investerat kapital	Disp. fond	Årets resultat	Summa
	Belopp vid årets ingång	133 880	4 754	-1 853	138 634
	Föregående års resultat		-1 853	1 853	0
	Rättelse Pensionsskuld 2011	35 228			35 228
	Årets resultat			-8 841	-8 841
	Belopp vid årets utgång	169 108	2 901	-8 841	163 168
	Den affärsdrivande sektorns andel av det egna kapitalet uppgår till 2 764 tkr (2 851 tkr) vid årets utgång.				
Not 11	Långfristiga skulder (tkr)		2012	2011	
	Lån hos kreditinstitut				
	Utnyttjad checkräkningskredit *)		4 429	28 638	
	Förfall om mer än 5 år		80 500	82 275	
	Förfall mellan 0 och 5 år		359 598	208 341	
	Summa		444 527	319 254	
	*) Beviljad checkräkningskredit uppgår till 60 000 tkr (60 000 tkr)				
	Lånelöfte avseende Norrtäljeinvesteringen		560 000	560 000	
	Utnyttjad andel avseende lånelöfte		-150 000	-50 000	
	Derivatsäkring av ovanstående lånelöften		350 000	350 000	
	Marknadsvärde avseende derivat		-17 435	-6 068	
	Kortfristiga skulder (tkr)		2012	2011	
	Kortfristig del av långfristig skuld		10 143	11 722	
	Summa		10 143	11 722	
Not 12	Interima skulder (tkr)		2012	2011	
	Semester- och övertidsskuld		2 102	1 867	
	Sociala avgifter		2 536	2 109	
	Upplupna räntekostnader		1 471	1 583	
	Förutbetalda intäkter		758	508	
	Övriga upplupna kostnader		4 497	4 999	
	Summa		11 363	11 066	
	Interima fordringar (tkr)		2012	2011	
	Övriga upplupna intäkter		10 211	10 859	
	Förutbetalda kostnader		1 207	794	
	Summa		11 418	11 653	
Not 13	Pensionsmedelsförvaltning (tkr)		2012	2011	
	Avsättning för pensioner inklusive särskild löneskatt		21 741	21 532	
	Ansvarsförbindelser för pensioner		34 317	35 228	
	- Finansiella placeringar för pensioner		0	0	
	Totala förpliktelser		56 058	56 760	
	Aktualitetsgrad		100%	100%	
	Återlåning i verksamheten		56 058	56 760	

Pensionsåtagandet är värderat med hjälp av KPA och de antaganden de tillämpar vid beräkningar av skulden. Särskild löneskatt uppgår till 24,26 % och betalas i samband med utbetalning av pensionsmedel. Inga övriga pensionsåtaganden förutom de av KPA förvaltade pensionerna förväntas uppstå.

9.16. Medlemskommunernas andelstal i förbundets tillgångar och skulder

Kommun	Akkumulerad förbrukning 2011	2011 andel	Förbrukning 2012	Akkumulerad förbrukning	2012 andel
Danderyd	164 320	8,44%	2 402	166 722	8,38%
Järfälla	239 342	12,30%	5 642	244 985	12,32%
Knivsta	24 200	1,24%	672	24 872	1,25%
Norrtälje	0	0,00%	0	0	0,00%
Sigtuna	126 625	6,51%	3 984	130 609	6,57%
Sollentuna	196 812	10,11%	5 377	202 189	10,17%
Solna	398 052	20,46%	7 074	405 126	20,37%
Sundbyberg	251 287	12,91%	3 599	254 887	12,82%
Täby	189 637	9,75%	4 731	194 368	9,77%
Upplands-Bro	71 066	3,65%	1 822	72 889	3,66%
Upplands Väsby	142 456	7,32%	2 912	145 368	7,31%
Vallentuna *	57 986	2,98%	1 762	59 749	3,00%
Vaxholm	22 907	1,18%	730	23 637	1,19%
Österåker	61 193	3,14%	2 236	63 429	3,19%
Totalt	1 945 886	100,00%	42 944	1 988 829	100,00%
* Vallentunas andel för 2011 har minskats med 266 446 m3 vatten som krediterats 2012					

9.17. Driftredovisning – Budgetuppföljning

DRIFTREDOVISNING (tkr)					
	2012				
			Budget		Utfall
Affärsdrivande sektor	Budget 2012	Utfall 2012	Differens	Utfall 2011	Differens
Mätaravgifter	5 234	5 120	-114	5 174	-54
Interna intäkter	1 997	2 171	174	3 554	-1 383
Externa intäkter	6 286	5 975	-311	6 130	-156
Summa intäkter	13 517	13 266	-251	14 858	-1 592
Driftskostnader	-691	-668	23	-138	-530
Övriga externa kostnader	-2 235	-2 079	156	-2 135	57
Interna kostnader (IT, ledning med mera)	-3 085	-2 010	1 075	-3 130	1 120
Personalkostnader	-6 180	-7 749	-1 569	-8 482	734
Avskrivningar/kapitalkostnader	-869	-848	21	-714	-134
Summa kostnader	-13 060	-13 354	-294	-14 600	1 247
Resultat	457	-87	-544	258	-345
			Budget		Utfall
Taxefinansierad sektor	Budget 2012	Utfall 2012	Differens	Utfall 2011	Differens
Vattenavgifter	130 685	125 939	-4 746	131 249	-5 311
Interna intäkter	20 921	19 840	-1 081	19 694	146
Externa intäkter	5 036	7 274	2 238	5 320	1 955
Summa intäkter	156 642	153 052	-3 590	156 263	-3 211
Driftskostnader	-24 705	-25 653	-948	-21 891	-3 761
Övriga externa kostnader	-29 808	-28 546	1 262	-30 936	2 390
Interna kostnader (inköp)	-19 833	-20 001	-168	-20 118	117
Personalkostnader	-34 482	-39 998	-5 516	-40 894	896
Avskrivningar/Kapitaltjänst	-35 642	-36 232	-590	-33 798	-2 434
Summa kostnader	-144 470	-150 430	-5 959	-147 637	-2 792
Ränteintäkter	0	0	0	31	-31
Räntekostnader	-12 500	-11 376	1 124	-10 767	-609
Summa räntenetto	-12 500	-11 376	1 124	-10 736	-640
Resultat	-329	-8 753	-8 425	-2 110	-6 643
			Budget		Utfall
Totalt 2011	Budget 2012	Utfall 2012	Differens	Utfall 2011	Differens
Vattenavgifter	130 685	125 939	-4 746	131 249	-5 311
Mätaravgifter	5 234	5 120	-114	5 174	-54
Externa intäkter	11 322	13 249	1 927	11 450	1 799
Summa intäkter	147 241	144 308	-2 933	147 873	-3 565
Driftskostnader	-25 396	-26 321	-925	-22 029	-4 291
Övriga externa kostnader	-32 043	-30 624	1 419	-33 071	2 447
Personalkostnader	-40 663	-47 747	-7 084	-49 377	1 630
Avskrivningar	-36 511	-37 080	-569	-34 512	-2 568
Summa kostnader	-134 613	-141 772	-7 159	-138 990	-2 783
Ränteintäkter	0	0	0	31	-31
Räntekostnader	-12 500	-11 376	1 124	-10 767	-609
Summa räntenetto	-12 500	-11 376	1 124	-10 736	-640
Resultat	128	-8 841	-8 968	-1 853	-6 988

9.18. Investeringsredovisning

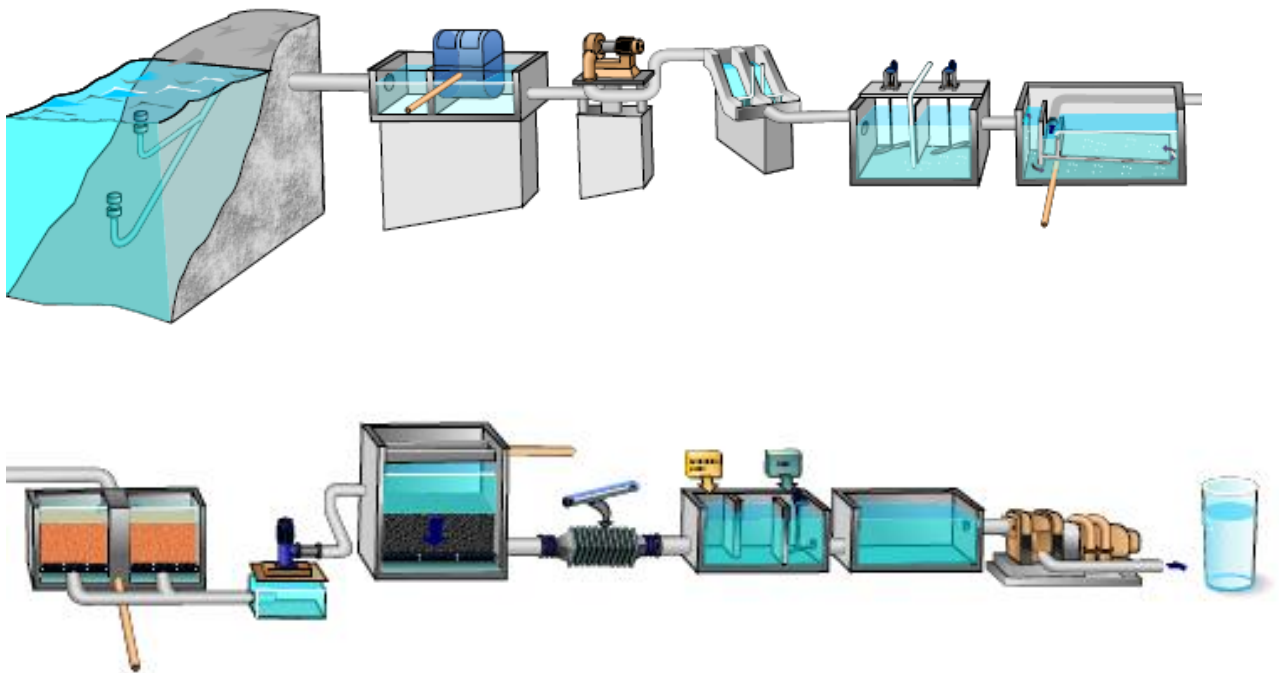
	Budget 2012	Ack Budget	IB 2012	Utfall 2012	Avslutat 2012	UB 2012	Oförbrukat
Görvälnverket							
Intag och Mälaren	500	500	0	30	30	0	0
Flockning Fällning (Slamhantering)	750	750	0	54	54	0	0
Filtrering/pumpning	2 750	6 179	2 609	13 342	15 951	0	0
Kemikaliedosering/UV	4 500	4 500	0	3 059	2 191	868	1 441
Fastighet	3 500	3 500	0	1 362	159	1 203	2 138
Elförsörjning (Vindkraft)	35 700	42 237	345	41 788	0	42 133	104
Styrsystem Driftövervakning	1 500	30 000	21 989	7 514	669	28 833	498
Summa:	49 200	87 666	24 943	67 149	19 054	73 037	4 181
Yttre anläggningar							
Grundvattenverk	2 500	2 500	0	661	661	0	1 839
Tryckstegringsstationer	1 500	1 500	0	0	0	0	1 500
Reservoarer	2 750	2 750	0	109	109	0	2 641
Allmänt, säkerhet, drift mm	7 000	19 061	7 294	2 765	10 049	10	9 002
Summa:	13 750	25 811	7 294	3 535	10 819	10	14 982
Ledningar							
Norräljeprojektet	150 000	295 000	56 994	63 186	0	120 179	174 821
Övriga ledningsprojekt	17 000	53 973	9 961	1 737	6 114	5 583	42 276
Externa byggprojekt påv HM	0	2 550	0	2 330	81	2 250	220
Reservvattenförsörjning GIS	0	5 900	3 360	92	3 452	0	0
Utredningar, hjälpsystem	0	3 000	0	2 790	817	1 973	210
Summa:	167 000	360 423	70 314	70 134	10 464	129 984	217 527
Affärsdrivande							
Läcksökning	350	500	0	0	0	0	500
Mätarverkstad	1 000	1 200	214	899	1 112	0	0
Laboratorium	250	500	0	0	0	0	500
Allmänt	0	0	0	0	0	0	0
Summa:	1 600	2 200	214	899	1 112	0	1 000
Administration							
IT	2 100	2 100	0	268	268	0	1 832
Administration (ek. system mm)	1 200	2 700	1 516	206	1 701	21	978
Allmänt (Bromsten mm)	1 500	1 500	907	75	0	982	518
Fastighet HK	1 000	2 500	365	5	0	370	2 130
Summa:	5 800	8 800	2 788	553	1 969	1 372	5 459
SUMMA	237 350	484 900	105 553	142 270	43 419	204 404	243 148
Ex Norrtälje	87 350	189 900	48 559	79 084	43 419	84 225	68 327

9.19. Statistik och nyckeltal 2008 – 2012

Statistik och nyckeltal						
NORRVATTEN 5 år i sammandrag (tkr)						
	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012	2012
Vattenavgifter	116 342	114 511	116 161	131 249	125 939	130 685
Mätaravgifter	4 619	4 686	5 041	5 174	5 120	5 234
Övriga intäkter	7 865	8 824	9 863	11 450	13 249	11 322
Totala intäkter	128 826	128 021	131 066	147 873	144 308	147 241
Kemikalier	4 482	4 322	5 548	6 530	6 108	6 705
Elenergi och olja	16 930	18 823	18 567	17 857	18 839	19 555
Övriga driftskostnader	11 494	20 328	18 949	22 871	22 673	21 137
Löner och ersättningar	23 622	22 079	23 715	25 477	27 783	24 120
Pensionskostnader	5 162	6 474	4 376	14 008	9 860	7 229
Övriga personalomkostnader	9 349	8 167	9 019	9 892	10 103	9 314
Övriga kostnader	10 109	7 166	7 352	7 843	9 324	10 042
Avskrivningar	29 679	30 143	32 124	34 512	37 080	36 511
Räntenetto	12 488	10 379	9 814	10 736	11 376	12 500
Totala kostnader	123 315	127 881	129 463	149 726	153 149	147 113
Resultat	5 511	140	1 602	-1 853	-8 841	128
Anläggningstillgångar	423 786	443 786	474 915	515 817	620 837	725 000
Omsättningstillgångar	50 896	40 368	39 976	34 057	48 296	40 000
Totala tillgångar	474 682	484 154	514 891	549 874	669 133	765 000
Eget kapital	136 892	137 031	138 634	136 781	163 168	140 128
Avsättningar	48 578	52 312	50 551	56 760	21 741	52 300
Långfristiga skulder	256 856	260 230	280 620	314 123	429 955	549 828
Kortfristiga skulder	32 356	34 581	45 086	42 210	54 269	22 744
Totala skulder	474 682	484 154	514 891	549 874	669 133	765 000
Räntebärande lån inklusive checkräkning 31/12 (tkr)	265 754	275 073	297 063	330 566	444 707	549 844
Nettoinvesteringar (tkr)	27 757	50 144	43 515	75 414	142 101	238 350
Pris per m3, kr (Vattenavgifter)	2,70	2,70	2,70	2,95	2,95	2,95
Årsanställda	61	50	51	56	58	50
Sjukfrånvaro	3,4%	2,9%	3,0%	2,1%	2,0%	3,0%
	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Budget
	2008	2009	2010	2011	2012	2012
Nettoreultat i förhållande till omsättning	4,3%	0,1%	1,2%	-1,3%	-6,1%	0,1%
Kapitalkostnader i % av totala kostnader	34,2%	31,7%	32,4%	30,2%	31,6%	33,3%
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse	28,8%	28,3%	26,9%	24,9%	24,4%	18,3%
Lånefinansiering i % av anläggningar	62,7%	62,0%	62,6%	64,2%	71,6%	75,8%
Rörelsekapital	18 540	5 787	-5 110	-8 153	-5 973	17 256
Självfinansieringsgrad	106,9%	60,1%	73,8%	45,8%	26,1%	41,3%
Akkumulerad självfinansieringsgrad 10 år	63,5%	76,1%	75,6%	60,1%	55,0%	

	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	Budget 2012
Uppfordrad råvattenmängd 1000 m3	46 515	45 176	46 028	46 083	46 091	48 400
Producerad mängd dricksvatten 1000 m3	43 440	42 951	43 503	44 853	43 251	45 000
Intern förbrukning procent	6,6%	4,9%	5,5%	2,7%	6,6%	7,0%
Debiterad mängd 1000 m3	43 072	42 397	43 023	44 333	42 943	44 300
Förlust i procent av producerad mängd	0,8%	1,3%	1,1%	1,2%	0,7%	1,6%
Energiuttag produktion kWh	17 189	16 930	18 045	18 254	17 912	17 500
Energiuttag tryckstegring kWh	1 258	1 227	1 241	1 255	1 228	1 500
Ökning/Minskning debiterat vatten %	19,1%	-1,9%	1,5%	3,0%	-3,1%	3,2%
Invånarantal medlemskommunerna	512 919	522 511	528 850	540 214	548 851	545 000
Ökning / minskning invånarantal %	1,58%	1,87%	1,21%	2,15%	1,60%	0,93%
Producerad mängd vatten m3/invånare	85	82	82	83	79	83
Kemikaliekostnad/m3 debiterat vatten (kr)	0,10	0,10	0,13	0,15	0,14	0,15
Energikostnad/m3 debiterat vatten	0,39	0,44	0,43	0,40	0,44	0,44
Pris per m3, kr	2,70	2,70	2,70	2,95	2,95	2,95
Energi och kemikaliekostnad procent av pris m3	18%	20%	21%	19%	20%	20%
	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	
Driftsprover i verket	1 254	1 410	1 438	867	854	
Egenkontrollprover i verket	104	104	104	104	204	
Driftsprover på ledningsnätet	218	202	199	190	213	
Kommunernas egenkontroll	699	749	689	646	618	
Klagomålsprover (före och efter spolning)	133	131	117	155	86	
Totalt antal prov (Laboratoriet)	3 846	3 882	3 863	3 728	3 990	
	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	
Antal läckor huvudvattenledningar	19	19	18	21	20	
Antal läckor inom kommunernas lokala nät	143	152	121	101	121	
Varav läckor på tomtmark (servisledning)	61	48	40	30	28	
Antal mätarenoveringar	6 421	7 978	5 712	5 400	5 500	
Antal mätare	72 226	73 591	74 453	74 997	76 015	
	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	
Renvattenkostnad i procent av total VA-kostnad	10,2%	9,6%	9,2%	9,8%	8,9%	
Genomsnitt i Stockholms län	3 960	4 230	4 379	4 520	4 959	
Typhus A Norrvattens andel av total kostnad %	13,5%	13,1%	12,7%	13,4%	12,8%	
Typhus A Total kostnad VA-avgifter	39 901	41 202	42 410	43 976	45 929	
Typhus B Norrvattens andel av total kostnad %						
Typhus B Total kostnad VA-avgifter						
Typhus A = "Normalvilla" med 150 m3 i årlig vattenförbrukning						
Typhus B = Flerbostadshus med 15 lägenheter och 2 000 m3 i årlig vattenförbrukning						

10. Från Mälaren till din kran

1. Sjövattnet tas in från Görvälnfjärden i Mälaren från två alternativa djup: 22 meter eller 4 meter.
2. Vattnet silas från fisk, alger med mera i en mikrosil.
3. Råvattenpumparna ser till att rätt mängd vatten pumpas vidare till reningsprocessen.
4. Vattnet leds in till en blandningsränna där aluminiumsulfat tillsätts.
5. I flockningskamrarna binder aluminiumsulfatet till sig olika föroreningar, till exempel humusämnen (nedbrutna växtdelar), lerpartiklar och mikroorganismer, och bildar flockar. En liten mängd natriumsilikat tillsätts, vilket gör flockarna lättare att avskilja.
6. I sedimenteringsbassängerna sjunker flockarna till botten (sedimenterar).
7. De sista resterna av flock avlägsnas i sandfiltren, där vattnet filtreras genom 1,5 meter tjocka sandbäddar.
8. När vattnet passerat sandfiltren är det klart och färglöst, men kan fortfarande ha viss lukt och smak. För att höja kvaliteten ytterligare pumpas vattnet till kolfilter.
9. Kolfiltrets huvudsakliga uppgift är att reducera andelen ämnen som orsakar lukt och smak. Vattnet filtreras genom 2,5 meter tjocka bäddar av aktivt granulerat kol.
10. Vattnet desinficeras med hjälp av ultraviolett ljus i UV-reaktorer. Dessutom tillsätts en mycket låg dos av monokloramin, en mild form av klor, för att förhindra bakterietillväxt i ledningsnätet.
11. Slutligen pH-justeras vattnet med kalkvatten så att det blir svagt basiskt, vilket minskar risken för korrosion (rostangrepp) i ledningsnätet.
12. Det färdiga dricksvattnet leds till en reservoar. Därifrån pumpas det ut till ledningsnätet och hem till din kran.